

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitászóra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A százazrek káprázatában.
- Elfogadtatik!
- Az aradi fényképtállítás.
- Tudós a tébolydában.
- Beszélgések.
- Kritika a kritikáról.
- Eltel Frigyes balesete.
- A festőmunkások mozgalma.
- Darányi, a munkásbarát.
- Tárca: A nagyságos asszony meg én.
- Irtá: Haraszthyne Szederkényi Anikó.

A százazrek káprázatában.

Arad, április 25.

Soha olyan könnyelműen nem pazarolták a tintát, papírost, időt és nyomdafestéket, mint a hogy azt most mi teszünk. Odakünn egy hatszázezer koronás főnyeremény irigyeltjei ragyognak a közérdeklődés fényében, a szerencse suhintasától megszárdult publikum csak róluk beszél, — és mi az osztálysorsjegyek ellen irunk. Borsót a falra hányni, jégen pálmákat ültetni, a rácfertályban erkölcsnemesítő egyesületet alapítani, a hegyaljai szőlőbirtokosokat antialkoholista mozgalomra kapacitálni, és még sok, ennél lehetetlenebb vállalkozást sokkal több eredménnyel lehetne végezni, mint most a közönséget az osztálysorsjegy vásárlásáról lebeszélni. Minden Demosthenesnél

szebben beszélnek a bankók, amelyek az osztálysorsjegy-boltok kirakataiból inceslegnek. És ismerjük be, hogy minket talán nem is vesznek annyira komolyan, mint a boldogult athéniak Demosthenest. A közönség legalább azt hiszi, hogy az antialkoholista újságcikkeket konyak mellett írják, s a hazárdjáték ellen cikkezők az egyik kezükben még a tollat tartják, amelylyel az írást befejezték, a másikkal már a bakkarat-lapok után nyulnak. Vajjon nem tételezik-e föl rólunk, hogy mikor e sorokat írjuk, már a zsebünkben van a sorsjáték következő osztályára szóló fél, vagy negyed sorsjegy?

S mégis elkövetjük ezt az idő- és anyagfecsérlést. Álljunk meg nyugodtan abban az örült rohanásban, amely a főnyereménynek hatása alatt Aradon előreláthatóan felső fokát éri el. Arad különben is kövér talaja a hirtelen meggazdagodás vágyának. Az áru- és értékbörzén, a játékszobákban nagy számmal tolonganak a mi véreink, a türelmetlenek, akik nem győzik bevárni a krajcárok lassu egymásra halmozódását. A tizezreket, a százazreket akarják egyszerre félkézzel besöpörni. S ha egy-egynek sikerült, a higgadtabbakat is elragadja a veszedelmes ár. A legrealisabb emberek is vakbuzgó hívői lesznek a szerencsének, s kétségbeesett erőfeszítéssel akarják azt egy-egy percre meghódítani. Szinte különös kívánság is azt akarni, hogy az em-

berek végkép lemondjanak a reményről, hogy estétől reggelig dús gazdag emberek lehessenek.

Hát bizony ez az osztálysorsjátéknál ugyancsak drágán és ostobául megfizetett reménység. Olyan uzsora-üzlet az osztálysorsjáték, hogy akiknek be kellene szüntetni, csak röstelkedve türik meg. Olyannyira nyílt és brutális fosztogatás, hogy amikor egy-egy alkalommal valahová egy főnyeremény jut, az szinte arra való, hogy a csalódottakat és az elégedetleneket egy kissé lecsillapítsa, hogy a kiábrándultakat újra megsarcolhassa. S a naiv lelkek, a mikor egy-egy évtizedben egy erősen körülnyírbált főnyereménynek látói és hallói lesznek, újra beugranak. Elfelejtik, hogy a milliók közül egyet ér a véletlen, s hogy újra évtizedek telnek el, amire újból ér valakit közülök a szerencse.

A kormány betiltotta az osztálysorsjegyárusok csábító reklámjait, a jelégüket, a névnap szerencseszámokat, az osztálysorsjegy-novellákat, — pedig az ilyen főnyeremény a legkegyetlenebb csábítója a naiv lelkeknek. S emberek, akik már vagyunk nagyrészt dobták oda ennek a szabadalmazott és törvénnyel szentesített játékszenvedélynek, — a főnyeremény hatása alatt újra szórják a pénzt a rózsaszínűen mosolygó „hátha“ szó felé. S az a szerencse, amely néhány embert ért, ismét ezeket tesz szerencsétlenné és százazreket rövidít meg.

A nagyságos asszony meg én.

Irtá: Haraszthyne-Szederkényi Anikó.

II.

Ó: De még csak fel is tétélezni rólam olyasmit. Hogy én Zolát olvasom. Pfuj!

En: De miért ez a rettenetes megütközés? Tulajdonképen mi kifogása van Zola ellen?

Ó: Mi kifogásom van ellene? Mért nem kérdi inkább, mi nincs. Hisz az egy rettenetes ember. Az... az egy undor. Az fetreng...

En: Mibe?

Ó: Na hallja! Maga, hogy ugy ne mondjam, kezd kissé korlátolt lenni.

En: Kérem, ne személyeskedjünk.

Ó: No, igen. Fetreng, nyújtózkodik, lubicol, élvez a szenyben és minden egyéb piszokban.

En: Mi az az egyéb?

Ó: Hallgasson! Annak az urnak a könyvét egy tisztességes asszony nem veszi a kezébe. Sőt még a lakásában sem türi, hanem kidobja az ablakon.

En: Bocsnát, kissé eltért az igazságtól.

Ó: De...

En: Várjon kérem, nagyságos asszonyom, még ráér az öreg ágyukat elsütöni. Mert vagy nem olvasta ön Zolát és akkor nem bírálhatja meg. Vagy pedig olvasta és akkor nem tisztességes asszony.

Ó: Uram, ön visszaél...

En: De hisz ön mondta, hogy tisztességes asszony nem olvashatja el. Vagy — s ez a harmadik eshetőség — tisztességes asszony ön, amit én készséggel bizonyítok —

Ó: Goromba.

En: — és akkor Zolát olvashatják a tisztességes asszonyok is. Most erre mondjon kádenciát.

Ó: Mondok, még pedig röviden: Faublas lovag.

En: Már mint én?! Kikérem magamnak ezt a bókot. Fájdalom, tuloz.

Ó: Hallja, maga kezd kiállhatatlan lenni. Ki beszél itt magáról? Csak azért említettem azt az urat, mert elvégre, ha Faublas lovag kalandjait elolvassák az asszonyok, úgy elolvashatják Zolát is, ha a gyomruk beveszi.

En: De asszonyom, ne ejtsen kétségbe és ne ábrándítson ki teljesen. Csak nem fogja Zola isteni ideálizmusával és világra szóló emberszeretetével átitatott műveit egy sorba helyezni azzal a pornografiával. A termékenység, az igazság és a többiek egy polcra téve azokkal a kinyomatott malacságokkal, amelyeknek nincs egyéb céljuk, mint fölkorbácsolni a vért és csiklandozni az elernyedte idegeket.

Ó: Ugy veszem észre, hogy erős kifejezéseket használ. Mérsékelje magát.

En: Ugyan, ugyan nagyságos asszonyom, hisz éppen ön kezdett az imént Faublas lovagról beszélni.

Ó: Vegye tudomásul, hogy én beszélhetek, amit akarok, de önnek nem szabad egy hajszálnyit se megengednie.

En: Ez éppen ugy hangzik mintha valaki azt mondaná: Odaadom ezt a darab mézet, de ha megnyalja, akkor kiütöm a fogát. Azonban ugy veszem észre, eltértünk a tárgytól. Mondja kérem, mit olvasott Zolától?

Ó: A termékenységet

En: És mit talált abban pikánsnak?

Ó: Még kérdi? Hisz az az ur valósággal belekergeti az embert. Gyerek, gyerek, újra gyerek Ugy forog e kérdés körül, mint a hold a föld körül. Csakugy tobzódik a tárgyában. Aztán azok a leírások. Brrr... a hideg szaladgál végig rajtam, ha eszembe jutnak. Az ő szerelmes jelenetei. Azok a rossz nők... Pfuj!

En: És ön ebben csak pikanteriát lát? Hm... Tudja, nagyságos asszonyom, én gratulálok önnek. Egész szívemből. S gratulálok az ön férjének. Ahhoz, hogy őt ilyen jókedélyű nővel áldotta meg az ég. Ön nagyon boldog, asszonyom. Nem is tudja, hogy milyen boldog. Ön a termékenységet csak pikánsnak, borsosnak, csipősnek találta...

Ó: Izé... ugy veszem észre, maga kissé gunyolódik velem.

En: Hová gondol, nagyságos asszonyom. Én hitvány, gyöngé báb, egy isteni nővel szemben hogy mernék ilyent.

Ó: Jól van, csak folytassa, amit elkezdett.

En: Érdeklí? Ennek örvendek. Hát tudja, nagyságos asszonyom, én nem találtam abban a könyvben semmi pikánsat. Én mély megilletődéssel olvastam azt a könyvet. Majd hogy nem sirva. Ugy voltam vele, mint az egyszerű atyafi, akinek Kinából hazaérkezett fia elmesélte, hogy ott palankinban járnak az emberek. Az öreg megkívánta ezt a kínai különlegességet. A fia beleállította egy feneketlen dragacsba, aztán felkapta egy másik emberrel és elkezdtek futni. Az öregből kifogyott a szusz, ugy

És a játékszenvedélynek ilyen, mester-ségesen élesztett föllobbanása mutatja, hogy milyen immoralis, milyen veszedelmes „intézmény” az osztályorszájáték. A kis lutri szinte ártatlanabb volt ennél. Igaz, hogy az a legszegényebb osztályt fosztogatta, de a legszegényebb osztályt se sarcolta olyan nagyon az a hatos, a melylyel egy pár napra való reményt vett magának, mint most a valamivel tán jobb módu, de azért elég szegény középosztályt az osztályorszájáték nagyobb összegei. Van-nak kis jövedelmű emberek, akik évente százakkal adóznak a szerencsével uzsorás-kodó vállalatnak.

A szónokokkal, fölolvásokkal megesik, hogy a mialatt beszélnek, valamely érdekes személy, vagy csinos nő lép a terembe, a mire mindenki arra fordítja a fejét, s a szónok csak a falaknak beszél. Ilyesformán járunk mi is. Ha meg is tudnók értetni az emberekkel, hogy milyen haszontalan vagyon-pocsékolás, milyen ostoba, számítás nélkül való hazardjáték és milyen nevetséges beugrás az osztályorszájátékkal való játék: a közönség az érdekes személy után néz, a ki egy napos vendégjáróban volt itt: a szerencse után.

Jól van, játsszunk, rakjunk, intelligens és utolsó divatot viselő lutris nének, lutris bácsik. A szerencsének logikája, amelyben bizonyosan hisznek, szintén azt mondaná: ha már játszanak, ne tegyék azt most; hiszen két főnyeremény egymás mellé még sohase esett a szerencse krónikáiban. De azért csak rakjuk a számokat, a szerencseszámokat, az életünkkel összefonódott számokat. De a főnyeremények hangulatában még valamit kell mondanunk. Valóságos szőgyene a kulturának, hogy ilyen szerencsejátékokat, az embereknek ilyen könnyű fosztogatását az állam, azért a csekély részért, amely belőle a kinestárnak jut, megengedi, sőt gyámolítja is. Nem tudjuk, hogy meddig adnak erre módot. De a meddig módot adnak, nem lehet komolyan venni a kormánynak semminő akcióját, amely a középosztály fölsegítésére irányul. Mert a mit az állam

esetleg ad, azt elveszi a szerencse adója. S az emberek se tudnak örülni a fokozatos előrehaladásban, a míg a főnyereményekben, gyors és gondtalan meggazdagodásban, a szerencse százezreiben hinni és bizni tudnak. +

Elfogadtatik!

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen részleteiben is tárgyalta a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet a Ház ezután elfogadott. Elfogadták még a sáskairtásról szóló javaslatot is s ezután áttértek a vasúti beruházásokról szóló javaslat tárgyalására.

— Az Arad. Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 25.

A folyosónak mulatságos felfedezése van. Tudvalévő, hogy a horvát kérdés a horvát országgyűlés nyolc kiküldött tagjának az igazolása kapcsán lett aktuális. Az igazolási bizottság kifogásolta, hogy a horvát országgyűlés elnöke magyar-horvát országgyűlésről és horvát delegált képviselőkről szolt az átiratában. E miatt vita is volt a Házban. Ma aztán kiderült, hogy a horvát országgyűlés elnökségének átiratában *korrekt közjogi kifejezések* voltak s ezek a *belügyminisztérium fordító osztályában* romlottak meg.

Egyébként vigan folyik a tárgyalás. Az unalomnak is vége szakad ma: elfogadták a tanítójavaslatot. A sáskairtásról szólót szintén. És így tovább. Kezdődik megint a gyorstörvényhozás.

Részletes tudósításunk:

(Egy kis véletlenség.)

Az ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. A tanácskozás a népiskolai javaslat 23. szakaszánál folytatódik, amelynél Apponyi Albert gróf volt az első felszólaló:

Mindenekelőtt kijelentette, hogy Goldis László módosítását *csak véletlenségből vetették el*. Gondoskodni fog arról, hogy a végrehajtási rendelet során beveggyék ezt a módosítást. Ugyancsak Goldis László a javaslatnak teljesen új átdolgozását kívánja mert szerinte a mostani fegyelmi eljárás nem felel meg. Az ő

godtan beszélni. Lásna, asszonyom, azt szeretném megértetni önnek, hogy mikor Zola ezt a művét megírta, egy irtózatos kép lebegett előtte: a kihalt Franciaország. Nem maradt a csodaszép országból más, mint csak a rettenetes nagy sir, amelybe a mesterségesen eszközölt meddőség és a satnya fajnyomorúság temetett minden franciát. Ez ellen a sir ellen küzd Zola minden betűje. Az ő ajka azért prédikál, hogy a nagy temetéstől óvjon. Az ő tolla azért végez vérfagyasztó operációkat, hogy e nemzetöngyilkosságtól elrettentsen. Az ő rossz asszonyalakjai azért őrvjengenek a szenvedéstől, hogy a fájdalom a vesébe markoljon. A sir... a sir, egy meghalt nemzet sirja kísért... Ez lebeg mielőttünk is. A mesterséges eszközökkel elért meddőség az önk előjoga volt eddig, nagyságos asszonyom. De eltanulta már ezt az átkos bünt a magyar paraszt is az uraktól. Nincs gyermeke, csak a koldus szegénynek. Abból meg, ha csecsemőkorbán el nem pusztul, tolvaj lesz, vagy itt-hagy bennünket. Kivándorol Amerikába munkát és dollárt keresni... Az a rettenetes sir Franciaországból elnyulik hozzánk és mi velünk közös... Nos, még mindig oly nagyon pikánsnak találja Zolát, nagyságos asszonyom?

U: (Hallgat.)

En: Nemde, különbözik valamit Faublas lovagtól?

U: Talán elolvasom mégegyszer.

En: Nem ajánlom. Sem önnek, sem barát-nőinek. Félek, úgy járnának, mint megboldogult ősmamájok, Meduza ő nagysága... És most rohanok, hogy ki ne dobjon. Kezét csókolom.

meggyőződése az, hogy legcélszerűbb, hogy a miniszter azonnal vegye kezébe a fegyelmi eljárás megindítását. Ezért nem járul a módosításhoz A 22. szakasz részletesen foglalkozik a községek fegyelmi jogával, viszont a többi szakaszok a felekezetek és az állam rendelkezési jogát tárgyalják. És ha most akként kezdjük a módosítást, hogy mindjárt a javaslat ökonómiaját támadjuk meg, akkor se hossza, se vége nem volna a javaslat tárgyalásának. Nagy Dezső módosításához hozzájárul. (Helyeslés.)

A Ház a szakaszt Nagy Dezső módosításával elfogadja.

(A fegyelmi eljárás.)

A 24. szakasznál

Vertán Endre előadó szólal fel. Kívánja, hogy a miniszter jogosítva legyen a fegyelmi eljárást az iskolafentartók megkérdezése nélkül is megindítani. De hogy a miniszter esetleg politikai okokból ki ne használhassa ezt a jogot, indítványozza, hogy azt úgy módosítsák, hogy a miniszter ezzel a jogával csak akkor élhessen, ha ezt az állam érdekei megkívánják, de csakis a 22. szakaszban felsorolt esetek szemelőtt tartásával

Tóth János: Kívánja, hogy az iskolafentartónak kötelessége legyen a fegyelmi eljárás megindításakor azonnal jelentést tenni a kultuszminiszternek, hogy ez közegeivel a fegyelmi vizsgálatot felülvizsgálathassa. Ilyen értelemben módosítást nyújt be.

Apponyi Albert gróf: Hozzájárul Tóth János módosításához, mert az logikai következése az összes eddigi intézkedéseknek. Szükséges, hogy az állam ellenőrizhesse az iskolafentartó fegyelmi intézkedéseit. Ugyanez az álláspontja Vertán Endre módosításával szemben is.

A Ház a szakaszt Vertán Endre és Tóth János módosításaival fogadta el.

Hazabeszélés.)

A 25. szakasznál

Teeki Arvéd gróf kéri a Ház engedélyét, hogy a vita keretében kitérhessen a nemzetiségi kérdésre. (Helyeslés.) Hasznos és üdvös a nemzetiségekre nézve, ha a magyar nyelvet megtanulják. Belátták és gyakorolják már ezt az elvet a rutének, szerbek és németek. Legutóbb is a szerbek közül nyolcszázán jelentek meg az Ujvidéken megtartott népgyűlésen s a magyarsággal együtt követelték az önálló vámterületet. A javaslatban az állam nem akarja elválasztani a nemzetiségeket az iskoláktól. A magyar nemzet ezer éven át barátságosan bánt a nemzetiségekkel és ezután sem akarja őket einyomni. Módosítást ajánl.

Vertán Endre előadó: A módosítást érdemben elfogadja. Szükséges, hogy a fegyelmi eljárás során felelősségre vonjuk az iskolafentartókat is, akik talán vagy mulasztásból vagy szándékosan hanyagul folytatták az ellenőrzést. Ha már ráléptünk a méltányosság útjára, akkor annak határát csak a szükség szabhatja meg. Eppen ezért Teleki módosítását mostani szövegében nem fogadhatja el, mert nem nyújt elegendő biztosítékot, mert az állam érdekeivel össze nem egyeztethető az, hogy az iskolafentartóknak moratorium adassék akkor, ha kötelességük teljesítését elmulasztották. Ilyen értelmű módosítást nyújt be.

(A szigorú Apponyi.)

Apponyi Albert gróf: Már az 1893. XXVI. t.-c. úgy intézkedett, hogy ha valamely felekezeti iskola tanítója másodszor tanusít államellenes viselkedést, a miniszter a felekezeti iskola helyett állami iskolát állíthat. A szóló ezt az intézkedést a jelen szakaszban szigorította. Teleki álláspontjának elfogadásával a minisztérium gondja növekednék az ellenőrzés és a felügyelet tekintetében. Elfogadhatatlannak tartja Teleki módosítása mellett az előadó módosítását is. Az együttes Teleki-Vertán módosítással elmegyünk a méltányosság szélső határáig a felekezetekkel szemben s garanciákkal biztosítottuk a tanítóság hazafias működését.

A Ház a szakaszt Teleki és Vertán módosításaival elfogadta.

(Éljen!)

A 26. szakaszt

Csernoch János és Apponyi Albert felszólalása után a kongrua helyes értelmezése dolgában beadott határozati javaslattal együtt fogadják el.

A 27. szakasznál

Csernoch János stílárius módosítást indítványoz.

nyögte: „Ha nem tudnám, hogy palankinban járok, azt hinném, hogy a magam lábán szaladok.” Nagyságos asszonyom, abban a könyvben Zola a mi nyomoruságunkat, a mi speciális magyar nemzeti gyászunkat siratja meg... Hány gyermeke van önnek nagyságos asszonyom?

U: Hát nem tudja?

En: De igen, hogyne. Egy. Mennyi van Barotiné ő nagyságának? Egy. Mennyi van Gombosnének? Kettő. Mennyi van Liptainénak. Egy se. Mondjon egyet barátnői közül, akinek három, négy, hogy ne mondjam, hat van.

U: Talán megőrült! Melyik tisztességes házaspárnak van ma annyi gyereke? Józan eszű embernek niacs ma több gyermeke egynél, legfeljebb kettő.

En: Ez az asszonyom. Lásna ezt a fölfo-gást írta meg Zola éles tollal. De ő jobbára a francia felsőbb és középosztályt ostromozza. Ott ugy van. De nálunk ez a rettenetes betegség, amely rosszabb, mint a hétesztendős pestis, a nép, a tősgyökeres magyar parasztság közt dul és pusztít a legnagyobb mértékben. Nincs olyan telkes parasztság, aki ne gondoskodnék arról, hogy ne legyen több gyereke egynél. Ez az utálatos betegség sorvasztja, fogyasztja a deli testű, egészséges vérű magyarságot. Az egyez-erü néplelekbe is bevette magát ez az irgalmatlan bűnös kór. Ott ólálkodik a becsületes paraszt hitvestársak között, hogy mérget csöp-pögtessen bizalmas óráikba.

U: Hogy is mondjam csak. Magát nagyon elragadta a név.

En: El. Mert erről a tárgyról nehéz nyu-

Goldis László: Szintén jelentéktelenebb módosítást kíván.

A Ház a szakaszt a két módosítással fogadta el.

A 32. szakasznál

Vertán Endre előadó: Új eskümintát ajánl.

Goldis László: Azt indítványozza, hogy ott, ahol a tanítás nyelve nem magyar, ezen a nyelven tesse le a tanító az esküt.

Lindner Gusztáv azt kívánja, hogy az esküben „magyar hazám” helyett „magyar állam” kifejezés álljon. Az eskümintát különben sem tartja precíznek s erre vonatkozólag módosítást ajánl.

Buzáth Ferenc: Az eskü letétele csak magyar nyelven történhetik.

Apponyi Albert gróf: Az előadó által benyújtott módosítást elfogadja, a többi módosítást azonban mellőzni kéri. Lindner megnyugodhatik a szakasz szövegében, mely a tanítóktól a magyar hazához való hűséget kéri. Goldis lehetetlenséget kíván, mikor idegen nyelvű esküt kíván.

A Ház a szakaszt Vertán módosításával fogadta el.

A 33. szakasznál

Csernoch János az állami segélyezés összegére nézve intéz kérdést a miniszterhez.

Apponyi Albert megnyugtató válasza után a szakaszt elfogadták.

Néhány jelentéktelen felszólalás után az utolsó szakaszt is letárgyalták és úgy a javaslatot részleteiben is elfogadták. A függetlenségi párt Apponyit és Vertán előadót tiltotta. Vertán Endre tiszteletére a függetlenségi párt a Kovács-vendéglőben diszvacsorát fog rendezni.

Elnök javasolja, hogy ehhez a törvényjavaslatához beérkezett kérvények irattárba tessenek.

A Ház ehhez hozzájárul.

Elnök: Tíz perc szünetet ad.

Szünet után

Elnök: Jelenti, hogy miután a tanítói javaslatot elfogadták, a mai ülés csak két óráig fog tartani. (Eljenzés.)

(A marokkói sáskairtás.)

Justh János előadó: Ismerteti a marokkói sáskairtásról szóló törvényjavaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

A Ház a javaslatot általánosságban hozzájárulással nélkül elfogadja.

A sáskairtásról szóló törvényjavaslatot részleteiben is elfogadták.

(Az államvasuti beruházások.)

Ezután az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Molnár Jenő előadó ismerteti a javaslatot.

Kossuth Ferenc: Nem szívesen jön a Ház elé olyan kívánsággal, amely nagyobb pénzátfordítást kíván az országtól, mivel jól tudja, mennyi terhet kell viselni. Talán kisebb volna az új teher, ha nem sok év mulasztását kellene pótolni. De bármilyen nagy az áldozat, melyet az országtól kér, azt teljesíteni kell, ha fenn akarjuk tartani az államvasutak zavartalan menetét. Nem tagadja, hogy az állam áldozatkészségét a jövőben is nagy mértékben kell majd fölhasználni a vasutak fejlesztésére. E téren Olaszország eljárását kell követni, amely ország vasutpolitikája révén 15 év alatt a vágányok korszakába jutott. Ki kell jelentenie, hogy az utolsó években sokkal nagyobb lett a forgalom, mint volt, a vasuti személyzet tehát a legteljesebben megtette a kötelességét, amit szívesen elismer a miniszteri székéből. Egyik főbaj volt a vasuti kocsik hiánya. Ennek helyrehozására 90, többnyire harmadosztályú kocsikat rendelt. A belerjesztett javaslat értelmében szaporodni fog a teherkocsik száma több mint 8000-rel. Beszereznek új postakocsikat és mozdonyokat is. Az év vége felé megszűnik a vagonhiány, amennyiben augusztus 31-én hazakerül az Olaszországnak kölcsönzött 2000 kocsi is. Végül kérte a képviselőket, hogy helyezkedjenek arra az alapra, amelyen ez a javaslat épült, a munka alapjára és akkor Magyarország boldog és független lesz. (Hosszantartó éljenzés.)

Molnár Lajos a függetlenségi párt nevében szólal föl. Az államvasutak elgyengült állapota a régi rendszer büneinek következtében. Évtizedeken keresztül tartott az a szokás, hogy az államvasutak jövedelmét törvénytelen célokra fordítják. A javaslatot elfogadja.

Ezzel az ülés véget ért.

Tudós a tébolydában.

Schönherr Gyula ügye.

Őrült-e, vagy lángész?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 25.

Megemlékeztünk már Schönherr Gyulának, a kiváló történettudósnak a tragédiájáról. Bevitték a Schwartzter szanatóriumba. Bevitték: mert beteg — mondják a hozzátartozói. Bevitték, mert utjában vagyok valakinek — írta egy Ábrányi Emilhez intézett levelében Schönherr Gyula — holott nincsen semmi bajom. Budapesti tudósítónk most a következőkben számol be a szerencsétlen tudós ügyéről:

(A tudós anyja.)

Ábrányi Emil, miután megkapta a szerencsétlen ember levelét, nyomban elhatározta, hogy nem nyugszik addig, míg világosságot nem derít a dologra.

— Az én meggyőződésem az, — mondotta — hogy a barátomnak nincsen semmi baja. A műcsarnok és könyvtárak országos tanácsának főtákarául volt kizemelve és mindössze egy hét választotta el attól, hogy állásában megerősítsék. Működését ideiglenesen már meg is kezdte és most ahelyett, hogy díszes helyén ülne, a tébolydában sinylődik. Éu megteszek mindent, hogy kiszabadítsam.

Schönherr Gyula a Rökk Szilárd utca 18. szám alatt lakott. Komoly, magába zárkózott embernek ösmerte mindenki; de azért tudott nyájas és barátságos is lenni. Sohasem vetek észre rajta semmiféle rendellenességet. Garconlakásban lakott. A butorait tegnap elvitette az édesanyja és Nagy-Bányára küldötte. Mikor az öreg asszony megjelent a fiu lakásán, sirva fakadt.

— Szegény fiam, szegény fiam — zokogta — mi lesz belőled?

Egyszer el is ájult a szerencsétlen asszony.

(A szanatórium orvosa.)

A Schwartzter szanatórium orvosa, dr. Kiss Ödön érdekesen nyilatkozott Schönherr Gyula állapotáról.

A következőket mondotta dr. Kiss Ödön:

— Schönherr Gyula terjedő hűdéses elmezavarban, paralisz progresszívában szenved. Mult év december 3-án vétetett föl az intézetbe és pedig Kosztka Emil dr. törzsorvos szakvéleménye alapján, aki egyszersmind személyesen be is kísérte Schönherrt a szanatóriumba a család kérelme folytán. Kosztka Emil dr. írásba foglalta orvosi szakvéleményét, és azok alapján történt a föl vétel.

A beteg jelenlegi állapotára vonatkozólag Kiss dr. a következőket mondotta:

— Most jobban van. A kezelés hatása kétségtelenül megállapítható.

Az a levél, amelyet Schönherr Ábrányinak írt, rendkívül világos és tiszta. Ilyet csak épeszü ember tud írni, mondta az újságíró. Erre így nyilatkozott az orvos:

— Igen, de vannak itt más írások is. Van az írások között egy az édesanyjához intézett levél. Írása kusza, határozatlan vonalú és vagy nyolcvan oldalra terjed. Egy végtelen levél. Ugyanilyen terjedelmű, de már belső tartalmára is zavaros, értelmetlen, tele javításokkal, egy másik levél, amelyet Csajthay Ferenc lapszerkesztőhöz írt. Ez a levél is, az édesanyjának számtalán is tele van keserű panaszszal és önmagáról tellengzős, nagyzó modorban szónokol benne. Ezekből a levelekből meg-rázóan szól ki a tragédia.

(Beszélgetés a tudós egy rokonával.)

A beteg tudós egy közeli hozzátartozója ma a következőket jelentette ki:

Schönherr idegbeteg. Ez majdnem minden szellemi munkás közös betegsége. Nem csoda, ha egy olyan tudós ember, mint Schönherr dr., aki tele volt mindig ambícióval és kutatásvágygyal, fokozottabb mértékben esik ebbe a bajba. Gyógyítására nagy szükség volt mostanában és hála a Gondviselésnek, a beteg lábatólag gyógyul napról-napra. Nemcsak ez a levele, amelyet Ábrányi Emilnek írt, következett egy világos és okos elmére, hanem azok a levelek is, amelyeket övéihez intéz, tanubizonyosságai annak, hogy nincs ok a komoly aggodalomra. Schönherr tanár egészsége annyira javulás útján van, hogy a szanatóriumból való kibocsátatása már rövid időn belül megtörténik.

Ugy értesülünk, hogy a tudósnak Rökk Szilárd-utcai lakásáról a butort Nagy-Bányára szállították. Ide édes anyjához utazik majd, mihelyt elhagyta a Schwartzter-féle szanatóriumot.

(A szerelmes tudós.)

Kiss József, a kitűnő költő és *A Hét* szerkesztője ma a következőket mondotta Schönherr Gyuláról:

— Schönherr szomszédom volt. Többször átjött hozzám és ilyenkor művészi dolgokról és irodalmi eseményekről beszélgettünk. A mult évben, ha jól emlékezem szeptemberben, csodálatos dolgokat hallottam róla. Ha Schönherr az utcán meglátott egy szép leányt, addig járt utána, amíg megtudta a címét. Ezután fekete szalonruhába vágta magát, kéri pótöltött magára és megkérte a leány kezét. Ha ez délelőtt történt, a leánykérést délután már el is felejtette. Novemberben történt, hogy beállított gróf Teleki Sándornéhoz is.

— Méltóságos asszonyom, — mondotta Schönherr, — megláttam az ön szobalányát és halálosan beleszerettem. Kérem, beszélje rá a leányt, hogy jöjjön hozzám feleségül.

A grófnő csodálkozva hallgatta a tudóst és megígérte, hogy beszélni fog a leánynyal. A válaszáért nem ment el Schönherr.

Egy alkalommal egy akadémiai ülésen, ahol Berzeviczy Albert elnökölt, úgy viselkedett, mintha ő lett volna az elnök. A legutóbbi időben valóságos rögeszméjévé vált, hogy ő tehetséges költő. Egy nap teleírt 80 oldalt is.

— Hígyje el, — mondotta egyszer nekem, — hogy ha én hozzáfogok a versíráshoz, csak úgy öntöm a szebbnél-szebb gondolatokat. Képes volnék mindennap egy kötet verset megírni.

Egy napon átadott egy borzasztó hosszú, terjengős, abszolút rossz verset. Másnap már a következő levelet írta hozzám:

Mon cher voisin et confrère!

Legyen szíves küldje vissza verseimet. Le fogom kopogtatni és átadom őket Singer és Wolfner cégnek.

Schönherr Gyula.

Azokat a verseket másnap bevitte a muzeumba és ráparancsolt egy gépirónőre, hogy azokat kopogtassa le 500 példányban. Amikor a lány visszautasította a követelést, Schönherr borzasztóan megharagudott és alig tudták lecsillapítani. Már akkor a muzeumban is látták, hogy Schönherr beteg, súlyos idegbeteg.

A tudós különben igen sok pénzt keresett munkáival és a pénzén mindig műtárgyakat vásárolt. Az utolsó hetekben, mielőtt Schwartzterhez szállították, nem találkoztam vele. Egy napon reggel nagy lármára ébredtem. Amikor megtudakoltam a zaj okát, megtudtam, hogy a szerencsétlen embert, aki tényleg paralitikus volt, beállították a hidegvíz gyógyintézetbe.

Az aradi fényképkiállítás.

Nyole tiszteletdíj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Az Aradi Foto-Klub vezetősége serényen készülődik a május 1-jén megnyíló aradi országos amatőr fényképkiállításra. A fővárosból és az országból érkező sok érdekes és művészi kivitelű kép rendkívüli sikerrel kecsegtetik az aradi kiállítást, amely iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik az amatőr fényképészek és a nagyközönség soraiban is.

A kiállítók mindegyikét oklevéllel tüntetik ki, amelynek elkészítésére a foto klub a budapesti rajztanár képző intézet hallgatóit szólította föl. A klub választmánya most döntött az oklevél-pályázat fölött és legsikerültebbnek Hellebronth Géza tanárjelölt tervezetét találván, az ő oklevél-mintáját fogja sokszorosítani és a kiállítás résztvevői között szétosztani.

A legszebb és legművészebb kivitelű képek díjazására 8 értékes tiszteletdíj áll a zsűri rendelkezésére. A tiszteletdíjakat a következők adták: Aradváros közönsége (diszes ezüst gyümölcsstartó), Bohus László báró védnök, Lukácsy Lajos, a klub elnöke, az Aradi Képző és Iparművészeti társulat, Bloch H. kereskedő, Riegler József Ede budapesti cég és a Neue Photographische Gesellschaft.

Az aradi kiállításnak különös érdekességet és jelentőséget ad az a körülmény, hogy a budapesten most bezárult kiállítás összes sikerültebb képeit leküldték Aradra, ahova ezek már meg is érkeztek. E képek között vannak a budapesti foto-klub főlvételei is, amelyek már több külföldi kiállításon díjat nyertek és az aradi kiállításon versenyen kívül vesznek részt. Az itteni kiállítás megtekintésére leutazik a budapesti klubnak majdnem egész vezetősége, közte Hammerstein báró elnök, Purcell báró titkár, Jankovics és Feledi választmányi tagok és mások.

Ma ragaszották ki Aradon a kiállítást hirdető igen izléses plakátokat is.

A kiállítás vezetősége megállapította már a megnyitás programját. E szerint az ünnepély a Himnusz eléneklésével kezdődik, mely után Lukácsy Lajos elnök fölkéri Bohus Lajos báró védnököt, hogy nyissa meg a kiállítást. Bohus báró beszéde után a fölkérendő dalárda eléneklie a Szózatot, amely után a kiállítás megtekintése következik. A megnyitás előtti napon, április 30-án délután 4 órakor a sajtó képviselőinek mutatják be a kiállítást.

A festőmunkások mozgalma.

A szakszervezet terrorizált.

Szervezett munkás a szervezet ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Abban a harcban, mely az aradi munkások és munkaadók között folyik, érdekes jelenség az a nyilatkozat, amelyet munkásszervezet egy tagja küldött be ma hozzánk közlés céljából. Emlékeztet, hogy a Munkás Ott-honból a héten egy röpcédulát bocsátottak világgá, melyben a „Glück József-féle műhely elbocsátott munkásai” nevében otromba módon megtámadták Glück József aradi festőmestert s miután a munkások egy része munkába állni nem akar, őt vádolták meg avval, hogy elbocsátotta, kenyértelenné tette segédei közül még azokat is, akik tíz tizenöt évig dolgoztak nála.

Mi az Építőiparosok Szövetségének jelentése alapján is több ízben konstatáltuk, hogy a

munkások szervezete nemcsak a közönséget, de a munkásokat is mesterségesen félrevezeti, amidőn úgy tünteti föl az eseményeket, hogy a felmerült differenciákat a munkaadók okozzák s hogy rajtuk mulik a békés megégyezés is. Hogy a valóság nem ez, annak kétségtelen bizonyítéka az a tény, hogy a munkások józannabb része már munkába állt. Azonban még kézzelfoghatóbb és egyben pikáns adat ennek bizonyítására az a nyilatkozat, amelyet egy szakszervezeti munkás állított ki s hoz nyilvánosságra a következőkben:

Én vagyok az a Popovits Vazul, akit a Glück József ellen „műhelyének személyzete” nevében kiadott Klopstein-féle röpirat védelmébe vett, fogadatlanul és a tudtom és beleegyezésem nélkül. Tizenhat év óta dolgozok Glück József műhelyében s ha ezen idő alatt voltak kellemetlenségeim, azt nem Glück József okozta, hanem a szakszervezet, hogy legutóbb ki kellett lépnem munkaadóm szolgálatából, annak nem Glück József volt az oka, hanem a szakszervezet, amely nem engedett dolgozni, megakadályozta, hogy kenyéremet keressem abban a műhelyben, amely engem jó időben, rossz időben egyaránt munkával és kenyérral ellátott. Én tehát, akinek érdekében állítólak az a röpirat íródott, visszautasítom a Glück József ellen ott használt kifejezéseket, azokat elítélem, magamat nemcsak hogy nem azonosítom azokkal, de ezennel a nyilvánosság előtt is kérem Glück Józsefet, hogy attól, mint a szakszervezet hirhede működésének egyik jelentőségétől tekintsen el s engem munkába vegyen vissza. Popovits Vazul.

Ehhez a nyilatkozathoz, amely egyben fényes elégtétel a megtámadott Glück József számára is, — nem kell kommentár.

Egy főnyeremény.

A sors kedvencei.

Két játékos, aki nyer.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Mikor így estefelé mérlegre tesszük a nap eseményeit s egyre másra ráfoglaljuk, hogy szenzáció, határozottan el kell ismernünk, hogy a mai nap az osztálysorsjáték jegyében ébredett és ugyanabban a jelben nyugodott is le. Röviden, kevés olyan aktuális téma volt ma Aradon, mint az osztálysorsjáték. Valóságos osztálysorsjáték-láz fogta el az embereket. Mintha ez volna a világ legfontosabb intézménye, egész nap csak erről esett szó. Erről beszélgettek csoportokba verődve az utcán, a korzón, az irodában, a kávéházakban — sőt a színházban is.

Wilde Oszkár remeke ugyan minden érzékét lekötötte a hallgatóságnak de bizony sokakat nem hagyott nyugodni az a nagy szerencse, amely egy aradi takarékpénztár vezérigazgatóját s egy ismert kereskedőt ért. Nem is csoda, hiszen a 600000 koronás főnyereményt ütötték meg, amin keveset változtat, hogy ennek a horribilis összegnek csak a fele esik rajuk, mert a másik fele eddig még az ismeretlenség homályában rejtőző szerencsés halandók zsebeibe fog vándorolni.

Fényesen jellemzi a hangulatot az a jelenet, amely a színházban, Salome előadása közben történt. Mikor Salome a fátyol-táncot járta, s mikor a férfi szemek csaknem kiugrottak üregeikből, egy általánosan ismert kereskedő elragadtatva szolt a szomszédjához:

— No? Mit szol hozzá?

— A Salome táncához? Remek! — feleli amaz.

— Ah, ördögöt! A Hartmann Samu mázlijához?!

(A főnyeremény híre Aradon.)

Budapesten ma volt a XIX-ik osztálysorsjáték 6 ik osztálya huzásának utolsó napja. Ezen a napon dőlt el a 600,000 koronás jutalomdíj sorsa is, amely tudvalevőleg azon sorsjegyre esett, amelyet legutoljára huztak ki nagyobb nyereménnyel. Egymásután hullottak ki a kerékből a kisebb-nagyobb nyeremények, s negyed tizkor kihúzták az utolsó főbb nyereményt is 2000 koronával. Ez a száma 12698 as volt. A lázas izgatottság egyszerre a legnagyobb fokra hágott. Mikor már el volt döntve a nagy jutalomdíj sorsa, rögtön más irányba terelődött az érdeklődés. Vajon ki lehet a szerencsés nyerő. Legelőbb a Pester Lloyd tudósítója tért magához, aki a központi igazgatóság sorsjegynyilvántartási könyvéből megállapította, hogy az igazgatóság a kérdéses sorsjegyet az Aradi ipar és népbanknak adta el. Nyomban közölte a dolgot a lap közgazdasági tudósítóval, aki viszont telefonon felhívta az Aradi ipar és népbank vezérigazgatóját Hehs Bélát, s tudomására hozta, hogy az osztálysorsjáték 600,000 koronás főnyereménye az Aradi ipar és népbank pénzváltó üzlete által eladott sorsjegyre esett, a számra azonban nem emlékszik s így nem is mondhatja meg.

Az óriási nyeremény híre nagy konsternációt keltett a bank pénzváltójában. Nosza rögtön felhívták a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték igazgatóságát, mely a szenzációs hírt megerősítette s egyúttal jelentette, hogy a sorsjegy száma 12,698. Ezt a számot közvetlenül ezután telefonon a Pester Lloyd is bemondta és az osztálysorsjáték igazgatósága még külön sürgönyben is közölte. Mikor már kétségtelenné vált, hogy a hatalmas összeget nyert sorsjegy tényleg a bank tulajdona volt, a váltóüzlet sorsjegy nyilvántartási könyvét vették elő, s megállapították, hogy a sorsjegyből

$\frac{2}{8}$ részt Mezey Andor aradi takarékpénztári vezérigazgató,

$\frac{2}{8}$ részt Hartmann Samu aradi kereskedő,

$\frac{4}{8}$ részt pedig Havas testvérek budapesti fölbérlésű vásárolták meg.

A főnyeremény híre futó tüzként terjedt a városban. A ki hallotta, rögtön tovább adta s egy órával később egyébről sem beszéltek az üzletekben és utcákon, mint a bank horribilis szerencséséről. Eleinte tudniillik az a hír volt elterjedve, hogy a nyeremény olyan sorsjegyre esett, amely a bank tulajdonában maradt, s így a 600.000 koronát tulajdonképpen a részvényesek nyerték. Az utóbbi időben a békési, majd egy bajai bank csinált nagyobb nyereményeket, s általános volt a meggyőződés, hogy most immár Aradra került a sor. Ez körülbelül fél 12 felé volt, amikor a korzó élénkületi kezdett. Érdekes volt, amint egymásután csipték el az ismerősök az ismertebb részvényeseket, s már jó előre gratuláltak az idei osztalékhoz. Ezek pedig, mit tehettek mást, örömmel fogadták a szerencse kívánatokat, amiben igazuk is lehetett. Utóvégre nem utolsó dolog több mint fél millió koronán osztozkodni.

Később azonban egyre pozitívabb hírek szivárogtak a közönség közé, s egy óra felé már mindenki tudta, hogy a szerencsés nyerők Mezey Andor takarékpénztári igazgató és Hartmann Samu kereskedő. Említésre méltó, hogy Hartmann Samu és Mezey Andor évek hosszú sora óta játszottak ugyanazzal a sorsjeggyel, de sohse nyertek vele. Már meg is unták a folytonos megújítást, sőt a legutolsó huzásnál

már nem is akarták megvenni a sorsjegyet. Egyedül a véletlenül mult, hogy beváltották.

(A főnyeremény híre Hartmannéknál.)

Miután az Aradi Ipar és Népbank váltóüzlete megállapította, hogy kik a szerencsés sorsjegy tulajdonosai, Róna Jakab, a váltóüzlet vezetője kocsiba ült s mindenekelőtt Hartmann Samut kerestefel, aki neki távoli rokona s akinél a Boros Béni-téren van az üzlete. Hartmann épen az üzletében foglalatoskodott. Mikor Róna kipirult arcát meglátta, első pillanatban elcsodálkozott a váratlan vendég látogatásán, majd megdöbbenve nézett rá, s halotthálványra válva kérdezte:

— Mi baj van? Mi baj van?

— Gyere be a szobába — felelte Róna szaporán — mondani akarok valamit.

Hartmann még mindig halálsápadt volt az ijedségtől, s azt hitte, hogy valami olyan szerencsétlenség történt, amely őt közelebbről érinti. Besiettek tehát mindketten a szobába, ahol a kedves rokon pokoli flegmával helylyel kínálta meg a házigazdát. Hartmann remegett az izgatottságtól, s szinte könyörgött, mondja már el, mi baj van. Mikor nagynehezen sikerült Hartmannat leültetni, Róna is helyet foglalt vele szemben, s rátért a dologra.

— Mit adnál nekem, ugymond, hogyha azt hoznám hírül, hogy nyertél.

— Hát mikor nyertem én? — kérdezte kétségbeesetten Hartmann. És vajon min nyertem volna?

— Osztálysorsjegyen!

Hartmann erre a kijelentésre némileg magához tért s gunyos mosolyra fakadt.

— No ez jó vicc! Hiszen nincs is osztálysorsjegyem.

Most már Róna Jakabon volt az elbámulás sora. Ime egy ember, a ki megüti a főnyereményt s azt se tudja, van-e sorsjegye. Hát megérdemli az ilyen ember, hogy nyerjen? Aztán felvilágosította a feledékeny kereskedőt, hogy bizony van neki két darab $\frac{1}{8}$ -ados sorsjegye, s hogy azzal egy nagyobb nyereményt csinált.

Hartmann ekkor már felugrott a székről, s kíváncsian kérdezte, hogy mennyit nyert.

— Nehány ezer koronát — szólt még egyre titkolódzva Róna Jakab.

— Ne kinozz, — lihegte Hartmann — mennyit nyertem?

— Megcsináltad a főnyereményt, amelyből 120.000 korona esik rád.

Hartmann erre a hírre valósággal felsikoltott. A következő percben pedig ott hagyott a faképnél széket, szobát, Rónát, kirohant az udvarra, s torkaszakadtából elkezdett kiabálni.

— Emma! Emma! (Igy hívják tudniillik a feleségét.)

Vad kiáltozására a szomszédból, sőt még az utcáról is összesereglettek az emberek s néhány pillanat alatt kíváncsi asszonyokkal, gyerekekkel s járókelőkkel lett tele az udvar, akik nem értve a kereskedő különös viselkedését, szájalomra méltóan néztek a magából kikelt emberre.

— Emma, nyertünk, nyertünk! — kiabált ez győzelem ittasan nevének, aki ijedten szaladt ki az udvarra. Mikor Hartmann meglátta a feleségét, hozzája szaladt, kézen fogta s cipelte ki egyenesen az utcára. A kíváncsiak félelemmel nyitottak nekik utat. Éppen akkor hajtott arra egy üres gummitalpu kocsis. Megállította, beleugrott s maga mellé segítette a feleségét is. A kocsisnak pedig kiadta a parancsot.

— Az ipar és népbankba.

Néhány perccel később már ott is voltak, s a szerencsés kereskedő melegeben 3000 korona előleget vett fel a 120000 koronájára.

Délutánra már kissé megnyugodott s hűségesen elment a Városi kávéházba a rendes feketéjére, ahol valóságos embergyűrű vette körül s majd elkopott a keze a sok szerencsekívánó kézszorításától.

(Róna Jakab Mezey Andornál.)

Mikor Róna Jakab látta, hogy egyedül maradt, sarkon fordult, otthagyta Hartmannék szobáját és Mezey Andorhoz hajtott. Mezeyt éppen otthon találta. Röviden elmondta neki, hogy sorsjegye 600.000 koronát nyert, amelyből reá tisztán 120000 korona esik. Mezey boldogan szorongatta a hirhozó kezét, valami különösebb emociót azonban nem keltett benne a jó hír. Ő is legelőbb a feleségére gondolt s látszott rajta, hogy a hír meglehetősen kellemetlen helyzetbe sodorta. Mezey Andorné ugyanis reményteljes állapotban van s a figyelmes férj nagyon félt, hogy a nagy öröm megtalál ártani az asszonynak.

Valóságos haditanácsot ültek tehát, hogy közölik a nagy szerencsét Mezeynével anélkül, hogy veszedelmes következményei lennének. Végül megállapodtak. Mezey bekérte nejét s bemutatta Rónát. Eleinte közönyös dolgokról beszéltek, majd az eljövendő kisbabáról folyt a szó.

— Fogadok — szólt Róna, — hogy fiu lesz!

Mezeyné elpirult és nem szólt.

— No, ne busulj asszony! Most már akár leány is lehet. Meg van már a hozomány. 120.000 koronát nyertünk az osztálysorsjátékon!

Tabló! Persze nagy volt az öröm s az ügyes bevezetés minden bajnak elejét vette.

(A nyeremény kifizetése.)

A 12698. számú sorsjegyet tulajdonképpen 2000 korona nyereménnyel húzták ki, de mint utoljára kihuzott főnyeremény, a 600.000 koronás legnagyobb jutalmat kapta. A teljes nyereményösszeg tehát 602.000 korona. Ebből azonban 20% ot nyereményadó fejében levonnak, az Aradi ipar és népbankot pedig 3 $\frac{1}{2}$ %-nak megfelelő 21000 korona illeti. A szerencsés nyereknek tehát 48.1600 koronát fognak kifizetni, amiből Mezey Andorra és Hartmann Samura egyenként 120.400 korona, a Havas Testvérek budapesti főelárusító cég részére pedig 240.800 korona esik. A bank váltóüzletének kirakatába holnap ropogós ezrekben kifüggesztik a 481 ezer koronát s még a holnap nap folyamán kifizetik a szerencsés nyereknek teljes összegében a nyereményt.

Merénylet egy újságíró ellen.

Magyarok és románok harca.

Kolozsvári csendelet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25.

Kolozsvárott napirenden vannak a surlódások a magyar és román fiatalság között, amelyek akár hányszor sajnálatos incidensekre adnak okot. Ma ismét egy ilyen kinos ügy hírt kapjuk, amely majdnem végzetessé vált egy fiatal kolozsvári újságíróra, aki nem akart elégtételt adni egy román ügyvédjelöltnek azért, mert a magyar nemzetet gyalázta.

A kinos incidensről a következő távirati tudósítást kaptuk:

Néhány nappal ezelőtt egy román ügyvédjelölt ittas állapotban egy kávéházban összeszólkkozott néhány magyar egyetemi hallgatóval, akik azonban nem bántották. Kévéssel az összeszólkkozás után, a magyar diákok egyike után, amikor éjjel haza ment, többször

löttek revolverrel, de nem találták el. A rendőrség nem tudott bizonyítékot szerezni arra nézve, ki követte el a merényletet és nem indította meg a nyomozást.

Közben a kávéházi összeszólkkozás miatt lovagias ügyek keletkeztek. A román ügyvédjelölt többek között kihivatta Tamássy György fiatal kolozsvári újságírót, aki azonban megtagadta az elégtételadást oly megokolással, hogy nem áll ki olyan emberrel, aki a magyar nemzetet gyalázza.

Az ügyvédjelölt ezért nyilatkozatot tett közzé, hogy rágalmazás miatt följelentést tesz Tamássy ellen, aki azt mondta róla, hogy a magyar nemzetet gyalázza.

Az ügy ezzel el volt intézve.

Tegnap késő éjjel Tamássy György panaszkodott a csendőrségen, hogy három ismeretlen román megátámadta az utcán, *ütlegelni kezdtek majd egyikük revolvert szegzett a mellének.* Azonban a revolvert megfogta, mire a revolver elsült és a golyó a tenyerébe furódott.

A rendőrség most már erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítése végett.

Eitel Frigyes balesete.

Katasztrófa a gyakorlótéren.

A herceg agrázkódást szenvedett.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25.

A német császár második fiát, Eitel Frigyes herceget tegnap délután egy katonai gyakorlat alkalmával Döberitz mellett rendkívül súlyos szerencsétlenség érte. A herceg lezuhant a lováról s olyan szerencsétlenül esett, hogy *agrázkódást szenvedett.* Eitel Frigyes a szerencsétlenség után nyomban orvosi segélyben részesítették és az eszméletlen herceget Döberitzbe szállították.

A szerencsétlenség híre csak este érkezett meg Berlinbe s így a német fővárosi közönsége reggel nyert róla értesítést. Berlinben nagy izgalmat keltett a rokon szerves herceg szerencsétlensége, amelyről mindeddig még nem érkeztek bővebb részletek. A német herceg katasztrófájáról az alábbi táviratok szólnak:

Berlin, április 25. Eitel Frigyes herceget Vilmos császár második fiát a döberitzi gyakorlótéren súlyos szerencsétlenség érte. Tegnap délután katonai gyakorlat közben lebukott a lováról és *agrázkódást szenvedett.* A herceget amikor eszméletlenül elterült a földön, arcába is megrugta a ló. A gyorsan elősiető katonai orvosok kötést raktak a herceg sérüléseire majd bevitték a városba. Eitel Frigyes állapot annyira válságos, hogy még nem lehetett Berlinbe szállítani.

Berlin, április 25. A döberitzi szerencsétlenség híre a késő esti órákban érkezett Berlinbe, úgy, hogy a közönség ma reggel mártudomást vehetett róla. Óriási izgalom keletkezett az egész városban, mert az első szükséges értesítés csak magát a tényállást tartalmazta. Reggel már nagy tömeg gyűlt a *posdami* pályaudvarra és újabb híreket várt. Tíz óra tájban Döberitzből megérkezett egy távirat, amely újabb részleteket hozott. A közönség óriási izgatottságára való tekintettel a híreket rögtön nyilvánosságra hozták.

Berlin, április 25. Eitel Frigyes a szárnysegéde vitte be Döberitzbe. A herceg betegágyánál rögtön megjelentek a gyakorlatozó eredek összes ezredorvosai és felcserélték azokat.

a kötéseket, amelyeket a gyakorlótéren hirtelen alkalmaztak. A herceg teljes aléltságban volt az egész idő alatt s csak akkor nyitotta ki pár percre a szemét, amikor jeges borogatást tettek a homlokára. Az arcán levő sérülés súlyos természetű ugyan, de a katasztrófa veszedelmes jellegét az agyarázkódás okozta. Ma már oly erős láz jelentkezett a hercegnél, hogy nem is tudtak új kötést alkalmazni. Az első jelentést az orvosok csak akkor fogják kiadni, ha megérkezik Berlinből Vilmos császár udvari orvosa.

Budapest, április 25. Egy újságíró felkereste Wedel gróf budapesti német főkonzult, hogy megkérdezze, kapott-e már híradást a szerencsétlenségről? A főkonzul a következőket mondotta:

— Megdöbbenéssel hallok a szerencsétlen hírét, amelyről eddig jelentést: em kaptam. A császár személyével kapcsolatos dolgokról gyors híradással látnak el bennünket, de megszokott dolog, hogy egyéb ügyekről csak a lapok útján nyerünk tudomást. Ugy tudom, hogy Vilmos császár jelenleg Wiesbadenben időzik, de biztos, hogy rögtön Döberitzbe siet.

Berlin, április 25. Eitel Frigyes herceg állapotában ma lényeges javulás állott be és remélik, hogy szombaton már Potsdamba szállíthatják.

Kedvelt olvasmányok.

— A mai főnyereményhez. —

Ma:

Jóka: Egy játékos, aki nyer.

Holnap:

Heiermans Hermann: A remény.

Holnapután:

Andrus Zoltán: Hejótöröttek.

Végül:

Jóka: És mégis mozog a föld!

Nyári Rudiék Budapesten.

Híres szerelmesek szobája.

Beszélgetés a cigányprimással.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A budapesti József-köruton lévő Rémi-szállóban ma délután érdekes vendégek béreltek lakást: Nyári Rudi, a híres soproni cigányprimás és felesége, Festetich Vilma grófnő. Déután félkettőkor érkeztek Sopronból a fővárosba s abba a szállóba hajtatnak gummikerekű kocsijukon, amelyben budapesti tartózkodásuk idején Rigó Jancsi és az akkor még füle hegyéig szerelmes, de már hűtlenné lett Chimay hercegnő laktak.

A furcsa véletlen játéka, hogy Nyári Rudi ugyanazokat a szobákat kapta, amelyekben Rigó Jancsi lakott. De a soproni primás, ugy látszik, jobban gazdálkodik a pénzével, mert utóbb csak egy szobát tartott meg. Az első emeleten lévő 2. számú szobát, amelynek két szárnyas nagy ablaka a József körutra enged kitekintést.

Egy fővárosi lap munkatársa felkereste Nyári Rudiékat szállóbeli lakásukon és beszélgetést folytatott a cigányprimással, aki a hirlapíró a szálló folyosóján fogadta. A szálló portása eleinte nem akarta bejelenteni az újságíró, végre hosszas rábeszélésre mégis bejelentette. Nyári Rudi kijött a folyosóra és így szólt a hirlapíróhoz:

— Szerencsése volt, hogy éppen kijöttem ezzel a levéllel, mert éppen le akartam feküdni s egy ismerősömmel tudatom néhány sorban, hogy ma már nem fogadunk senkit. A felesé-

gemet nagyon kimerítette az utazás. Olyan fáradt, az édes lelkem, hogy ágyba dőlt. Bocsáson meg, de ez okból be sem vezethetem a lakásomba.

Nyári Rudi igen rokonszenves, jó megjelenésű fiatal ember. Nem a tipikus cigányok közül való. Sovány, közepes termetű. kreol arcu. Egyszerű, sötétkék zakó s egy barna, csikos nadrág volt rajta. Ami legelső sorban is feltűnt: nem volt tele ékszerekkel. Jobb kezének gyűrűs ujján egyszerű, keskeny jegygyűrűt visel, a balkezén egyetlen briliánsköves gyűrű díszelgett. Aranyóráját keskeny aranyláncocska fűzte a mellényéhez. Fején fekete, kemény kalap volt.

— Pedig nagyon szerettem volna a grófnő ömáltóságával is beszélni, — mondta a hirlapíró — de sajnos, ilyen körülmények között le kell mondanom róla. Mi járatban vannak Budapesten?

— Üzletileg utaztunk. El akarok szerződni. Hiába, a cigány nem lehet meg anélkül, hogy ne hegedüljön. Szeretem a mesterségemet, s azt mondják a hozzáértők, hogy nem vagyok a legutolsó muzsikus. Néhány évvel ezelőtt, — pedig akkor még nagyon fiatal voltam — Rácz Laci így szólt hozzám:

— Jó primás vagy, Rudi fiam, a te helyed itt lenne a fővárosban!

— Azóta sokat tanultam, szépen haladtam. Ugy érzem, hogy a hurokkal ki tudom fejezni mindazt, amit a szívemben érzek. Így kell lenni, hiszen a feleségemet is hegedüléssel hódítottam meg. Ebben rejlik a cigány varázsereje. Amit szavakba foglalni nem tud, azt elmondhatja a hegedűjével. S az megérti, akinek szól. Így volt akkor is. Boldog is vagyok, hiegyje el. De nem egészen olyan mértékben, mint én szeretném. Beteges a feleségem. Meghülhetett, s a betegsége miatt még máig sem tarthattuk meg az egyházi szertartásos esküvőnk. Pedig már egy hónapos házások vagyunk. Ha hazamegyünk, Sopronban megtartjuk a templomban is az esküvőt.

— Junius elsejéig Budapesten maradok és tizenötödikén Amerikába utazom. A napokban járt nálam New-Yorkból a Harlem-kaszinó megbízottja, aki teljesen kész, már a nevemre kiállított szerződést hozott magával. A szerződést nem fogadtam el. Ne higye, hogy henegek, de igazán csacsi volnék, ha az amerikai vállalkozók kapzsóságából nem venném ki én is a részemet. Hétszáz dollár heti fizetést értem és a kaszinó küldöttje azzal utazott vissza New-Yorkba, hogy értesíteni fog a továbbiakról. Azt hiszem, megkapom ezt a fizetést, mert az ánglius, a mikor néhány nótát eljátszottam neki a zenekaromra, egészen magánkívül volt az örömtől.

— Óh, higye el, — s ezt sem henegecsből mondom ám, — nem a Vilmácskám volt az első grófnő, akit meghódítottam a nótáimmal. Egész csomó levelem van, s egyik szenvedelmesebb, mint a másik. Eppen a napokban rendeztem az írásaimat, s a feleségem elolvasott néhányat közülök. Még ő maga is oda volt a nagy csodálkozástól, hogy mennyi véltársat kellett legyőznie...

— Az anyósommal állandóan levelezünk. Még most bántja egy kicsit a dolog, de a leveleiből kiérezni, hogy lassan-lassan megbarátkozik már a változtathatatlan helyzettel. A lapok sokat ártottak az ügyünknek, amikor azt irták, hogy rosszul élünk egymással. Bizony, ebből egy szó sem igaz.

Ezután még néhány percig beszélgetett a szerencsés cigányprimás az újságíróval, majd lekísérte a portásig, akinek a levelet átadta és elbucszott a hirlapírótól.

Kritika a kritikáról.

Wilde Oszkár védelme.

Arad, április 25.

A párisi *Le Figaro* című újságnak van egy érdekes rovata: kritika a kritikáról. Ugyanott, ahol a néhai jó *Sarcey* keményen hadakozott a színműírók ellen, másnap megszólalt a lecsepült író és meg tette a maga észrevételeit a kritikáról. Az *audiatum et altera pars* elvénél fogva mi sem zárkozhatunk el azelől, hogy az alábbiakban helyet ne adjunk Wilde Oszkár ur védekezésének az *Aradi Közlöny*-ben megjelent és a *Salome* című színműről szóló kritikával szemben. Wilde Oszkár ur ugyanis ma a következő sorokat intézte hozzánk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Maholnap hét esztendeje lesz, hogy istenben megboldogultam. Hétszer hét év: egy emberélet, — mondja Kiss József. És hét esztendő alatt — a Habsburg ház tagjait leszámítva, — senki sem támadott meg olyan erősen, mint az *Aradi Közlöny* mai számában H. G. ur, akinek H. betűje alatt én valamely Habsburgot gyanitok. Engedje meg, Szerkesztő ur, hogy én, a büntetett előéletű egyén, néhány szóval megvéddhessem önmagam.

A fizikai élet morálja, amely ellen én állítólag merényletet követtem el, igen furcsa morál. Sőt egyenesen megállapíthatatlan morál. Annyira megállapíthatatlan, hogy fel merem állítani a tételt: a fizikai életnek nincs is morálja. Az ember él, oxidálódik, fűti magát, utódokról gondoskodik és meghal. Hol itt a morál? Merénylet talán, ha valaki nem gondoskodik utódokról? Nem. Merénylet, ha valaki perverz? Aki a *Psychopathia sexualis*-t emlegeti, annak tudnia kell, hogy a perverzitás legrosszabb esetben is betegség, nem bűn. A büntetőtörvénykönyv talán annak ítéli, de a színházi kritikus nem indulhat a büntetőtörvénykönyv után. Ha pedig Brioux-t ujjongva fogadta a kritika, mikor a *Métely* című darabban a legvisszataszítóbb testi betegséget vitte a színpadra: vajjon miért merénylet a lelki betegségek boncolása?

De különben is tévedés van a dologban. A szodomitaságot csak az veszi észre a Saloméban, aki mindenáron észre akarja venni. A fiatalság szép, a fiatalság ragyogó, a fiatalság vonzó. Ha két fiatal ember szereti egymást, az még nem szodomitaság. Es ha az aradi színpadon apoteózist szavaltak a perverz szerelemről: akkor nem az én darabomat adták. Vajjon hol vagyon megírva, hogy két ifju, ha szeretik egymást, bünt követ el? Vajjon ki magyaráz perverzítást a Castor és Pollux barátságába, abba a barátságba, amely sokkal inkább szerelem, mint az apród és a siriai ifju barátsága. Hajh, ilyen szemmel a Megváltó szavaiba is bele lehet magyarázni a perverzítást. Sőt el lehetne itélni őt is, hiszen azt hirdette: szeressétek egymást. Sőt mi több: Engedjétek hozzám a kisdedekeket.

Hozsánnát zengek a fajtalanságnak? Tömjént füstölök a nemi aberrációknak? Hol? Nem ígérek száz aranyat azért, ha H. G. ur kimutatja ezt a hozsánnazengést, ezt a tömjénfüstöt. Nem ígérek, mert végtelenül könnyű ígérni, ha tudjuk, hogy a beváltásra nem kerülhet sor. De megállapítom, hogy vannak színvakok, akik mindent más színben látnak, mint a rendes emberek. Es ha valaki kéknak látja a Raffael embereit: mit tehet arról Raffael?

Hogy pedig magáról Saloméról is beszéljek: az az ijesztő raffineria, amelylyel ezt az alakot megírtam, nem az én raffineriám. Es *Salome*, ahogy meg vagyon írva. Az, hogy Kelet elmerült bűneiben, hogy buja, céda, gyalázatos volt: azt bajos az én rovásomra írni. Vajjon Pierre Louys, mikor megírta az Afrodítét, bünt követett el? Hiszen abban több és bántóbb erkölcszetlenség van, mint a Saloméban. Es ami a fő: célzatosabb erkölcszetlenség. Csak a beállítás tetszetősebb, a részletek csiklandósabbak. A hetairák által keresztre feszített rabnő halála és Jocha-

nán fejevétele: ha szembeállítjuk ezt a két jelenetet, ott látjuk mindkettőben a kort. A kort, amelytől lehet undorodni, de amely mégis olyan, aminő. Az igazság igazság marad, ha undorodnak is tőle. Azon pedig már túl vagyunk, hogy a művészet csak édeskés hazugságokkal foglalkozhatik. Nem az a művészet tárgya, ami szép, hanem ami igaz. És igaz hogy az emberek gyalázatosak, de az emberben éppen az szép, ami elít a középszerűségtől. Minden bűnével, gazságával, hibájával, eltévelyedésével szép az ember. Mert: ez az ember.

Ez szolgáljon a Salome mentségeül. Akinek az igazság visszataszító, mihelyt nem utszéli: annak az elismerésére én életemben sem tartottam számat. Most sem tartok. De azt hiszem, jönnek még utánam sokan, akik még engem sem követnek. És nem keresnek igazságot az utszélen, olyan igazságokat, melyek csak azért tetszetősek, mert meg lehet őket tiporni.

Wilde Oszkár.

Ambár nem osztjuk mindenben Wilde ur nézeteit, mégis helyet adtunk a védekezésének. Egy hálottal szemben nem lehet ilyesmit, megtagadni.

—zab.

Darányi, a munkásbarát.

Aki mindent elkövet.

A lázító cikk.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25.

Az Aradi Közlöny tegnapi számában megírta, hogy az ország számos községében a gazdasági munkások és cselédek forronganak és harcot készülnék indítani a törvényhozási tárgyalás küszöbén lévő Darányi-féle javaslat ellen.

Több arad és csanádmezei földbirtokostól szerzett értesülésünk szerint Arad és Csanádmezyekben a munkásság és cselédség ilyesféle készülődésének semmi nyoma sincsen. Nyugodtan néznek a nagy gazdasági munka elé és bár tudomásuk van a jogviszonyaikat szabályzó törvényjavaslatról, különösebb szervezkedést vagy mozgolódást nem tartanak szükségesnek. Előnyös oldalait hálásan fogadják, élesebb intézkedéseiről pedig remélik, hogy a gyakorlatban eltompulnak, sőt alkalmazásukra sem kerül a sor.

*

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a balmazújvárosi földműves munkásoknak egy nagyobb küldöttsége tisztelgett ma Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél. A küldöttség szóoka Pokrócz Ferenc szocialista földműves volt s aki szocialista izü beszédében a mezőgazdasági munkások helyzetéről panaszkodott és kérte a minisztert, hogy a házhelyek megszerzésére állami támogatást adjon.

Darányi Ignác a következőket válaszolta:

Előre is figyelmeztetem önöket, hogy földhöz nem juttathatok senkit. Minden tulajdonjogot, tehát a föld tulajdonjogát is tiszteletben kell tartani, senki birtokát elvenni nem lehet. Én minden eszközt felhasználok arra, hogy a földműves nép sorsán segítsek. A kormány munkához is juttatja a népet. Tapasztaltam, hogy a balmazújvárosiak közül egyetlen ember sem fordult munkáért a kormányhoz. Azt hiszem, hogy a balmazújvárosiak az izgatás áldozatai.

A miniszter ezután a szónokhoz fordult és azt kérdezte, mi a neve.

— Pokrócz Ferenc, felelte a szónok.

Darányi erre kihuzta a zsebéből a Földművelés című szocialista lap egy példányát, a

melyben Pokrócz Ferenc aláírással egy lázító tartalmu szocialista cikk jelent meg. A cikk arról a plakátról szól, amelyben a kormány az aratószerszámok megkötésére hivta fel a népet és a gazdákat. A cikk a szocialista sajtó ismert mondásaival becsmerli a kormányt. Darányi felolvasta a cikket, a mi nagy zavarba ejtette a szónokot, aki válaszolni akart, de helyette Tar János munkás beszélt, enyhébb hangon kérve a minisztert, hogy teljesítse kötelességüket.

Justh János képviselő, a küldöttség vezetője kijelentette, hogy ha tudott volna a cikkről, nem vezette volna a küldöttséget, vagy más szónokot választott volna.

Ezután Pokrócz Ferenc szólalt fel és igen érdekes nyilatkozatot tett.

Kijelentette, hogy a cikknek ugyan ő a szerzője, de szívesen megmutatná a kéziratot, amelyből kitűnik, hogy ő nem ilyen formában írta meg a cikket, hanem a szerkesztőségben teljesen önkényesen megváltoztatták.

A küldöttség Wekerle Sándor miniszterelnökénél is tisztelgett, aki válaszában kijelentette, hogy a jelenlegi kormány igenis megvalósítja az általános választói jogot, mert ez a kormány a népjogok kiszélesítésére alakult.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: A milliárdos kisasszony, operetta. (Bérlés A.)

Szombat: A vig özvegy, operetta. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (B. b. rlets. ünet.)

Vasárnap: Délután: Szép Ilonka, operetta. Kun Irén bemutatása. Este: A böregér, operetta. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlés B.)

Hétfő: Szép Helena, operetta. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlés C.)

Kedd: A vig özvegy, operetta. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlés A.)

* Szoyer Ilonka vendégjátékai. A szezon alkonyán Szendrey igazgató a legnagyobb igyekezetet fejté ki, hogy a színházi estéket minél vonzóbbakká és érdekesebbekké tegye. Így a legközelebbi estékre Szoyer Ilonkát, a magyar királyi Operaház ragyogó tehetségű, pacsirtaszavú szubrettét nyerte meg négy vendégjátékra. Szoyer Ilonka az aradi közönségnek becézett kedvence és szereplése mindig ünnepet jelent a színházban. Négy estén, szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden lép fel. Az első és utolsó estén a Vig özvegy címszerepét, vasárnap a Böregér Rosalindját, hétfőn pedig a Szép Helena címszerepét játssza. Az első este B. bérlésűben, a többi három este pedig sorrend szerint B. C. A. bérlésűben megy.

* Kun Irén első fellépte. Kun Irén, az ujonnan szerződött széptehetségű énekesnő vasárnap délután Szép Ilonka operetta Mátyás szerepében mutatkozik be az aradi közönségnek. Kun Irén Rákosi Szidi iskolájának legtehetségesebb tanítványa volt s a sziniiskola elvégzése után nyomban a Király Színházhoz szerződött, ahol tehetségének több ízben kiváló tanujelét adta. Aradra a Király Színházról szerződött Szendrey igazgató.

* Schubert Jenny bucsuhangversenye. Vasárnapon, a hó 28 ikán tartja Schubert Jenny, az aradi színház volt primadonnája bucsuhangversenyét a Fehér Kereszt-szálló nagytermében. A hangversenyen közreműködnek még lovag Ferrari és Ladiszlav József, az aradi színház tagjai és Stroke Henrik zongoraművész. A hangversenynek, amely délután öt órakor kezdődik, végleges műsora a következő:

1. Beethoven: Sonata Appassionata (F moll) Stroke Henrik. 2. Baldelli: A suon di baci, 3. Verdi: Aida operából románc Schubert Jenny. 4. Tosini: Ideale, 5. Meyerbeer: Hugenottákból nagy ária

lovag Ferrari. 6. Wagner: Wolfram versenydala Ladiszlav József. 7. Verdi: Aida operából, nagy kettős Schubert és Ferrari. 8. Liszt: Gaudeamus Igitur Stroke Henrik. 9. Puccini: Manon operából románc, 10. Dankó: Magyar dal Schubert Jenny. 11. Rotoli: La mia Condiera, 12. Boito: Mefistofele operából epilógus lovag Ferrari. 13. Bolfe: Angol dal Ladiszlav József. 14. Gomes: Guarany opera nagy duett Schubert és Ferrari.

A tiszta jövedelem egyrészt a Kossuth-szobor alapja javára fordítják. A közönség körében nagy várakozással tekintenek a hangverseny elé. A jegyeket tömegesen jegyzik s ezeket már át is lehet venni.

* A milliárdos kisasszony új szereplőkkel. A téli szezonnak nagyszerű operettjét, a hangulatos, finom melódiákkal teli Milliárdos kisasszonyt vette be az e heti repertoárba az aradi színház vezetősége. Strausz József bájos alkotása pénteken kerül színre nagy szerepváltozásokkal. Betseyt, a milliárdos kisasszonyt ez alkalommal Kállay Jolán játssza. Bolesláv herceg szerepében új lesz Horti Sándor, míg Szatmáry, aki eddig a herceget személyesítette, most Feigenbaum képkereskedő szerepét vette át. A másik kereskedőt Leövey Leó adja. Évi, masamód leány ez alkalommal is Sz. Rontay Boriska lesz.

* A nemi élet egészségtana férfiak számára. Irta: Professor Med. dr. Gruber Max. Atdolgozta és a honi viszonyokhoz alkalmazta: Dr. Sugár K. Márton, budapesti gyak. orvos. Hasznos munkát végzett Sugár K. Márton dr., midőn a híres müncheni hygienikus művészek magyar nyelven való terjesztésére vállalkozott. Kilenc fejezetben beszél a megteremkenyítésről, az átöröklésről, és faji kiválasztásról, a nemi ösztönökről és annak állítólagos szükséges kielégítéséről, a nemi kicsapongás következményeiről és a házasságon belüli nemi élet szabályairól, a fogamzás mesterséges elhárításáról, a nemi ösztön eltévelyedéseiről, a nemi betegségekről és az ellenük való védekezésről, végül a kényes kérdéssel: Házasság vagy szabad szerelem. Bármily érdekesek is e fejezetek címei, nincsen ezekben semmi ugynevezett pikantéria, hanem igenis népszerű irányban a legkomolyabb tudomány és legtisztább erkölcsiség. A mű Légrády Testvérekénél jelent meg. Ára vászonkötésben 2 korona.

Beszélgetések.

*

Pérez ő felsége, aki eddig csak hátdát mutatta Aradnak, ma kegyes mosolylyal fordult a város felé és egy osztálysorsjátéki főnyeremény révén a szerencse két aradi kegyeltjének egyenként 120.400 koronát juttatott. A tekintélyes bankóhalmazt már utnak indította a joggal megbíált sorsjátékvállalat a két aradi nyelőnek, akik ma a tudósítónkkal folytatott beszélgetés során a következőket mondták:

*

MEZEI ANDOR,

az Aradi központi takarékpénztár vezérigazgatója.

— Hát valóban megnyertem a 600.000 koronás jutalomdíj negyedrészt? Mert higye el, hogy magam, mint pénzügyi ember keveset törődöm az ilyen sorsjátékkal és ezzel a sorsjeggyel is csak a feleségem kedvéért játszottam. Apai hagyatékommal több mindenféle jelentékeny értéket képviselő sorsjegyet és nyelreménykötvényt kaptam, de ezeket mindig kevesebb összeggel huzták ki, mint amennyi piaci áruk volt. Az osztálysorsjegy vásárlásán nem vesztettem. Többnyire kihuzták a sorsjegyeimet és oly nyereményösszeggel, hogy nem fizettem rá a játékra.

— A kis vagyonra menő jutalomdíjat be tétként fogja elhelyezni vezérigazgató ur a takarékpénztáránál? — kérdezte mest tudósítónk.

— Nem gondolkodtam még a pénz elhelyezéséről. Annyit azonban mondhatok, a ny

reménnyel megvalósítom azt a régi kívánságot, hogy a városban, amelyben lakom, most tehát Aradon, házat vegyek magamnak. Mert bérházban lakni — ez ugyebár nem újság — nem valami kellemes dolog.

— Jó ómen az új intézetre, hogy vezetőjét csengő kitüntetésben részesítette a szerencse, mielőtt még a takarékpénztár megkezdte volna működését, — jegyezte meg munkatársunk.

— Bizom benne, hogy az intézettel szemben sem lesz mostohább a sors. Hiszen ujjmutatás is van e föltevésre: a másik nyerő, *Hartmann Samu részvényese* a központi takarékpénztárnak . . .

HARTMANN SAMU,

vas- és gabonakereskedő.

— Öt év óta játszom ezen a sorsjegyen, a melynek csak most tudtam meg a számát. Csekély összegeket, 40 koronát már többször nyertem, de ekkora nyerevényről nem mertem álmodni. A kellemes hír hallatára módfelett meglepődtem és — nem tagadom — rettentően izgattott a dolog. A sorsjegyet átadtam az Aradi Ipar- és Népbanknak és most már nyugodtan várom a 120,400 korona folyósítását. Hogy mit fogok a pénzzel csinálni, azt még nem tudom, de helye lesz, mert kereskedőembernek nem nehéz a pénzt gyümölcsöztetni. Ma már 15000 korona ára részvényeket jegyeztem az aradi vasipari részvénytársaságnál, amely szövetkezetből alakult át részvénytársasággá és amelynek rendeltetése öntvények, kereskedelmi cikkek és gazdasági eszközök előállítására. Kétezer koronánál nagyobb összeget el fogok ajándékozni. Sohasem voltam fukar és most sem leszek az.

Hol van a Duna?

— **Wekerle kijelentéséhez.** —

A birtokügynek házat akart eladni Nagyfeju Mihály uramnak. Dicséri a házat.

— *És micsoda lakás van benne! És ha víz kell: ott a Duna. Ha fürödni akar: ott a Duna. Ha csónakázni akar: ott a Duna. Ha tűz üt ki és oltani kell: ott a Duna.*

— *És ha árvíz támad? — aggodalmaskodik Nagyfeju ur.*

— *Árvíz? — mosolyog az ügyök. Hol van az a ház és hol van a Duna!*

Wekerle kijelenti:

— *Az általános választói jogot föltétlenül jedél alá hozom!*

— *Az istenért, mi lesz akkor velünk? — aggodik Lázár Zóárd.*

Wekerle fölényesen int:

— *Hol van még az a választójog!*

Az alkotmánybiztosítékok.

A képviselőház munkarendje.

Új törvények.

— *Aradi Közlöny távirati értesítése* —

Arad, április 25.

A tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat letárgyalása után a miniszterek tömegesen fogják a képviselőház elé terjeszteni javaslataikat. Ezek közül a legfontosabb az *alkotmánybiztosítékokról* szóló javaslat, amelyet *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter terjeszt a Ház elé és a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat. A benyújtott javaslatok letárgyalása után az ülészakot hír szerint *bezárják*. Fővárosi tudósítónk az ülészak berekesztéséről az alábbiakat táviratozza:

Kormánykörökben már foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy mikor zárják be a jelen országgyűlés ülészakát. Hír szerint abban történt megállapodás, hogy az első ülészakot most már *nem zárják be* mindaddig, amíg a Ház le nem tárgyalja a bizottságok által már előkészített törvényjavaslatokat és jelentéseket, valamint azokat a törvényjavaslatokat, melyeket a miniszterek még a közeli napokban szándékoznak benyújtani.

Ertesülésünk szerint ugyanis a közel napokban több nagyfontosságú törvényjavaslat kerül a Ház asztalára és ezek között kettő az *alkotmánybiztosítékok* közül való. Az egyik alkotmánybiztosítéki törvényt *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter a jövő hét folyamán szándékozik benyújtani és ez a közigazgatási bíróság hatáskörének kitágításáról szól. A másik alkotmánybiztosítási törvényjavaslatot *Günther Antal* igazságügyminiszter nyújtja be és ez a Kuria választási bíróságának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat. Mindakettő teljesen készen van s a mai minisztertanács foglalkozik velük.

A kereskedelmi miniszteriumban is jóformán elkészült a *vasutasok fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslat. Ezt a törvényjavaslatot is legközelebb, valószínűleg május első napjaiban terjeszti a képviselőház elé *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter. Ezekon kívül még egy igen fontos törvényjavaslat kerül a törvényhozás elé.

A képviselőházban híre járt, hogy a fővárosi törvény revíziója már elkészült s hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter már a legközelebbi napokban a Ház elé terjeszti javaslatát. Ez a hír téves, amennyiben csak egy rövid javaslat lesz az áthárított állami feladatok anyagi rekompenciájáról. Az új fővárosi törvény ez évben már nem kerül a Ház elé.

Ha a Ház a fentemlitett törvényjavaslatokkal végezett és azt hiszik, hogy ez május végéig vagy június hó elejéig sikerülni fog, akkor királyi kéziratral *bezárják az 1906 - 1911-iki országgyűlés első ülészakát*. Az ülészak bezárása után két-három napig szünet lesz s azután ugyancsak királyi kéziratral megnyitják a második ülészakot.

Az új ülészakban az első teendő a megalkulás lesz. Tudvalevőleg az új ülészakban a Ház egész tisztikarát, az alelnököket is és a bizottságokat újból választják. Csak az elnökválasztás szól az országgyűlés egész tartamára. Az új ülészak megnyitásakor ismét aktuális lesz a *harmadik alelnöki állás és az alelnöki fizetések eltörlésének* ügye. Ezek a kérdések ugyanis ismételt szöbe kerültek óhajlás formájában a függetlenségi pártkörben és nem lehetetlen, hogy most már konkrét indítvány is történik ez irányban.

Az ülészak bezárásáig még tömördek munka van hátra, de ehhez az is szükséges, hogy a honatyák szorgalmasabban látogassák az üléseket.

HIREK.

Nászajándék.

Arad, április 25.

Megváltozott körülöttünk minden. Nem kék az ég s nem zöld a föld. De kék lesz megint aminek kéknek kell lennie s a földet is ellepi a zöld pázsit. A tél még nem szülte meg a tavaszt. Izmos tavasz lesz, amelynek világrajöttét oly régen várjuk.

A politikai tének zimankója is mulóban van. A tavasznak lehelle már csurgatja a miniszteri és a ház-

elnöki hajlékok ereszein született jégcsapokat, a képviselőház ablakairól tünedeznek a jégvirágok.

A tavaszi fuvalom Bécs felől lengedez s hajtja erre felé az osztrákok nászajándékait az újra prolongált házassághoz, amely válópörrel indult és előbb-utóbb válással végződik. Tudjuk már, hogy utban a titkos tanácsosság, utban egy csomó udvari tanácsosság, István, Lipót, Terézia és más mifajta rendjel. Valóságos titkos lakodalom lesz ez a kiegyezési házasság és annyi rendjeles bokkrétát szállít az udvar, amennyit egyszerre nem látott még a magyar nemzet.

A sürgönydrótok már zizegik, hogy akinek mandátumot sodort a véletlen, az, ha belekékül is, bizonyítványt kap rendjelességéről. Mentül zordabb ragaszkodása elveihez: antul többet. Minél kedvesebben színezi a jelent: ékitményét annál csillogóbb ékszerekből válogatják.

A politika is csak olyan, mint az osztálysorsjáték. Ott is, itt is a véletlen osztja a nyerevényeket s nem a szerencse sorozta-e a kormányt olyan jubiláris esztendőbe, amelynek titkos tanácsosi termését a tőzsdei körök páratlannak jósolják.

Mi meg, nép és katonaság, akiknek se rendjel s másfajta termőföldünk nincs, ott tul a rácson, örvendezve szemléljük az ujmódi lakodalmas táncot, amely a régitől csak abban különbözik, hogy az öregek helyett a fiatalok járják.

— **A koronázási jubileum.** *Budapestről* jelentik: *Junius 8 án* lesz tudvalevőleg negyven éves évfordulója a király megkoronázásának. A képviselőház folyosóján ma híre járt, hogy ezen a napon az országgyűlés két háza együttes ünnepi ülést tart, amelyen állítólag a király is részt fog venni.

— **Minisztertanács.** *Budapestről* táviratozzák: Ma délután négy órakor *Wekerle Sándor* miniszterelnök elnökle mellett minisztertanács volt, amelyen a kormány összes tagjai jelen voltak. A tanácskozáson folyó ügyekkel foglalkoztak.

— **A lupényi bányász-sztrájk.** *Petrozsényből* táviratozzák: *Lupényben* valamennyi bányamunkás beszüntette a munkát. A hatóság a rend fentartására 230 csendőrt vezényelt ki. *Gál Mózes* és *Gál Dénes* munkásokat a csendőrség *letartóztatta*, mert beigazolódott, hogy terrorizálták társaikat. Az északi bányában dinamit-lopásnak jöttek a nyomára. A hatóság megindította a nyomozást. A társaság még egyszer kísérletet tesz, hogy a munka felvételére bírja a munkásokat. Délután névsor szerint felolvastatta a munkások neveit s aki nem hajlandó munkába állani, azzal leszámol és végleg elbocsátja.

— **A virágos ablak pályázat.** Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat pályázatot hirdet a legszebb aradi virágos erkélyre és virágos ablakra. Az erkélyek és ablakok virággal való díszítése valamint közép-európai nagyvárosban polgárjogot nyert s ezt a szép, színes, gyönyörködtező díszítést akarja a művész társaság Aradon is meghonosítani, amivel egyúttal városépítési feladatot is vél teljesíteni. *A pályázati feltételek* a következők: az első díjat (száz korona) a legszebb *erkély-díszítésnek*, a

második díjat (ötven korona) a legszebb ablakdiszítésnek adják ki. A pályázat ideje május 15-ikétől szeptember végéig tart. Résztvehet minden aradi lakos a mű- és kereskedelmi kerészek kivételével. A díszítés csak élővirág lehet. Akik pályázni akarnak, e szándékukat május végéig levélben jelenthetik be a társulat igazgatóságánál (Fa és fémipariskola.) A zsűribe a város egy tagot küld ki. A társulat által kiküldött zsűritagok a következők: *Lócs Rezsőné* urhölgy, *Lukácsy Lajos*, *Jankó Gyula*, *Keller Lajos*, *Kaszab Géza* és *Balla Frigyes*.

— **Uriasszonyok botránya.** *Debrecenből* táviratozzák: A *Fülöp Jánosné* szülész ellen megindított bűnügyi nyomozás meglepő eredményre vezetett. Eddig 15 igen előkelő uriasszony van kompromittálva, akiknek neveit a rendőrség kommunikéje szerint holnap közzé fogja tenni. A kommuniké nagy izgalmat keltett a városban, mert az uriasszonyok megnevezése több előkelő családnak rendkívül kellemetlen lesz. A szülésznot bűnös üzelmei miatt ma letartóztatták.

— **Az Árpád téri véres verekedés.** Megirtuk, hogy tegnap éjjel az Árpád-téren levő Korona kávéházban verekedés közben egy sörös üveggel úgy fejbe vágta *Spanlang János* aradi lakatosmestert, hogy eszméletlenül esett össze és a mentők beszállították a kórházba. A rendőrség ma megindította a nyomozást és előállította *Csényi Mátyas* íllamvasuti fűtőt, aki *Spanlangot* a sörösüveggel fejbe vágta. *Csényi* a kihallgatás alkalmával mindent tagadott és kijelentette, hogy a sérülésnél már ott sem volt a kávéházban. A szemtanúk állítása szerint azonban *Csényi* volt a tettes. A rendőrség az ügyet átteszi az ügyészséghez. A súlyosan megsebesült *Spanlang* állapotában a mai nap folyamán javulás állott be.

— **Egy nemesítés titkai.** Közöltük a hivatalos lapnak azt a híret, hogy a király *Altmann Zsigmond* dr. törvényes utódainak „a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül” magyar nemességét adott csacai előnévvel, az *Altmann-Hahn* kettős családnév engedélyezésével. A képviselőházban feltűnt, hogy nem *Altmann Zsigmond*nak, hanem utódainak adják a nemességet. Most aztán kiderült, hogy *Altmann* fűrdőorvos volt *Franzensbadban* s így a közügyek terén nagyon keveset működhetett s a magyar közügyek terén összevéve a semminél aligha többet. *Altmann* dr. néhány évvel ezelőtt nőül vette a bécsi *Länderbank* igazgatójának, *Hahn* urnak leányát. A bankigazgató természetesen nagyon gazdag ember volt. *Altmann* dr. nemrégiben elhunyt és özvegyén kívül egy három- és egy négyesztendő árva maradt utána. Ezeknek jutott a magyar nemesség az *Altmann-Hahn* kettős névvel, mert öregatyjuk, *Hahn*, a bankdirektor most is nagyon gazdag ember még. Az ifja és hátulgombolt nemesek, akik egyébként nagyon derék pubik lehetnek, bizonyosan csipkés zsebkendőt kapnak cimereikbe a magyar kormánytól — érdemeik elismerésül. S a magyar kormány jövő évi jelentésekor talán óvatosabb lesz már.

— **A sütőmunkások bérmozgalma.** Az aradi sütőmesterek és sütőmunkások megbízottai ma délután tartották meg a békéltetési tárgyalást, amely azonban nem vezetett eredményre. Az iparhatóság szombat délutánra tűzte ki az újabb tárgyalást.

— **Merénylet egy püspök ellen.** *Párisból* táviratozzák: Az *Echo de Paris* jelentése szerint *Laucie*, a *Rhodesben* (Aveiron-kerület) ülésező katolikus kongresszus egyik tagja az istentisztelet bevégeztével revolverrel rálőtt a rhodesi püspökre,

aki azonban nem sebesült meg. A rendőrség ez ügyben vizsgálatot indított. A kihallgatott kongresszusi tagok ez ügyben minden felvilágosítást megtagadtak.

Slójd-tanfolyam Aradon. A mai nap folyamán *Varjassy Lajos* polgármesternél járt *Guttenberg Pál*, a kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója és előadta, hogy az egyesület ez év július havában *Slójd tanfolyamot* akar Aradon létesíteni. Az igazgató a tanfolyam létesítésére a várostól támogatást kért, amit a polgármester kilátásba helyezett.

— **Egy volt kormányzó bűnpöre.** *Berlinből* táviratozzák: A potsdami császári fegyelmi kamara előtt ma kezdtek meg *Puttkammer* volt kameruni kormányzónak, *Bismark* unokafivére pörének a tárgyalását. *Puttkammer* utlevélhamisítással és a kameruni ültetvényes társaság megalapításában való részvétellel vádolják.

— **Az iskolaszékvé ülése.** A város iskolaszékének ma délutánra hirdetett ülése elmaradt. Az e havi rendes ülést a jövő hét keddjén tartják meg.

— **Üngyilkos törvényszéki bíró.** *Karánsebesről* táviratozzák: *Abrahám Ignác* törvényszéki bíró gyógyíthatatlan betegsége miatt *halántékon* lőtte magát és meghalt.

— **Csabai ev. 'e kész Csikágóban.** A csikágói ágostai hitvallású evangélikus hívek papválasztás előtt állnak s a megüresedett állást *Saskó János* békéscsabai ev. káplánnal, ki *Szeberényi Lajos* csabai ev. lelkész mellett működik, akarják betöltetni és ismételten meghívták az állásra. *Saskó* tegnap táviratilag értesítette a csikágóiakat, hogy az állást elfogadni hajlandó. Ha a válasz nem érkezett későn, úgy a választás megejtése után *Saskó János* 1-2 héten belül indul el Amerikába. Évi fizetése 6000 koronára lesz.

— **Némi különbség.** A függetlenségi pártban egyre több a békétlenkedő. Különösen a fiatalabb párttagok ágaskodnak a pártfegyelem ellen és rosszul érzik magukat, hogy nem kuruckodhatnak kedvükre. Egy ilyen fiatal függetlenségi párti *Petur*, amikor a kiegyezés dolgában elért kis eredményekről folyt a szó, ezzel a kérdéssel fordult a képviselő társaihoz:

— Tudjátok, mi a különbség *Kossuth Lajos* és *Kossuth Ferenc* között?

— ?

— *Kossuth Lajos meghalt és — halhatatlan, Kossuth Ferenc él és — élhetetlen!*

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** *Varjassy Lajos* polgármester hirdetményt tett közvé, amelyben közhírré teszi, hogy az 1908. évi képviselőválasztók névjegyzékét a központi választmány határozata értelmében május hó 5-ikétől 25-ikéig a városháza emeleti tanács-termében közszemlére teszi. A névjegyzék elleni észrevételeket május 5-ikétől 15-ikéig a polgármesterhez kell benyújtani.

— **A Polónyi-Lengyel sajtópör.** *Budapestről* táviratozzák: *Kiss István* dr. vizsgálóbíró azon végzése ellen, amelylyel a megtartott eddigi nyomozat eredménye alapján *Polónyi Géza* volt igazságügyminiszter által panaszolt levéltitok megsértésének vétsége miatti eljárást *Lengyel Zoltán* ellen megszüntette, a kir. ügyészség tudvalevőleg felfolyamodással élt. De felfolyamodással élt maga a volt igazságügyminiszter is a vizsgálóbíró végzésének azon része ellen, amelylyel a vizsgálatot *Lengyel Zoltán* ellen nem hat, hanem csak egy rendbeli rágalmazás sajtóvétségéért rendelte el. Ugy az ügyészség, mint maga a panaszos: *Polónyi Géza* a felfolyamodásukat írásban megindokolva adták be a vizsgálóbíróhoz, aki a mai napon a két felfolyamodást érdemleges elintézés céljából az összes ügyiratokkal együtt átküldötte a vádtanács elnökéhez, *Langer Jenő* dr. táblai bírónak. A

vádtanács egy két napon belül már dönteni fog érdemben a két felfolyamodás sorsa fölött.

— **A gyilkos felvágott.** *Budapest* ről táviratozzák: *Vajda Ignác*, a *Röser-féle* kereskedelmi iskola tanára ma mérgezési tünetek között meghalt. *Vajda* vasárnap este feleségével és egyik fiával hideg fölvágottat vacsoráztott. Kevéssel a vacsora után mindhárman rosszul lettek és *Vajda* ma már meghalt, míg feleségét és fiát a *Szent László* fertőző kórházban ápolják. A tanár másik fiának, aki nem evett a fölvágottból, semmi baja sincsen. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— **Visszavont lapóvadék.** *Achim L. András* „*Paraszt Ujság*” címen lapot adott ki annak idején. A politikai jellegű ujságnak törvényben előirt kaucióját a Magyar Általános Takarékpénztár tette le. Időközben azonban *Achim* lapjára a pörök megszámlálhatatlan csapata zuhant s a pénzügyintézet jónak látta az óvadék biztosítása érdekében még az ítéletek meghozása előtt visszavonni azt. De a sajtótörvény egyik szakasza aképpen intézkedik, hogy a már megszünt lap óvadéka sem adható ki, míg az illető ujság ellen az összes pörök befejezést nem nyernek s így a „*Paraszt Ujság*” kaucióját sem adta ki az alispán.

— **Zavargó munkások.** *Barbadosból* táviratozzák: A *Santa Lucia* szigeten a szénrakodó munkások között zavargások folynak. Az önkéntes csapatok egy zászlóalj *Maxim-ágyukkal* és a rendőrcsapatost 80 embere elindult a zavargások színhelyére.

— **A drágakő árhanatlása.** A drágakő ára, kiváltképpen a gyémánté és a gyöngyé, néhány év óta rohamosan emelkedett. Az áremelkedést nem az áru hiánya okozta, mert a termelés különösen Dél-Afrikában rohamosan emelkedett, hanem a nők fényüzése, amely Európában is, de még inkább Amerikában szinte határtalan volt. Szép színű és tiszta drágakőért mesés árakat fizettek. Az amerikai ékszerkereskedők jobb árakat adtak, mint az európaiak, és a tengeren túl szép drágakövet könnyen lehetett busás haszonnal eladni. A mióta azonban *Newyorkban* a börzekezis nyomán sokan elszegényedtek, reakció állott be. Az ékszerkereskedők nagy készletekkel rendelkeznek, amelyekért nagy árat fizettek, remélve, hogy az amerikaiaknál, a kik ellátogatnak Európába, jó vásárt csinálnak. De reményük nem teljesedett és így történt, hogy a gyémánt, a gyöngy és a többi drágakő ára rohamosan hanyatlott. Anversben a legnagyobb drágakőpiacon máris néhány nagykereskedő megbukott. Ma egy nagy párisi cég, a mely drágakővel kereskedett, hat millió tartozással fizetéseképtelen lett. A párisi börzén a gyémántbányarészvények is tetemesen hanyatlottak, mert a nyersáru ára is hanyatlott.

— **Üngyilkossági kísérlet féltékenységből.** *Engelhardt András* simonyifalvi lakos folytonos féltékenységgel üldözte feleségét, *Hutai Marit*. E miatt többször igen heves összetűzés volt közöttük. Az asszony megunt a sok veszeke-dést, az urát ott hagyta és elment szolgálni. A férj folytonosan hivatgatta vissza, de az asszony semmiképpen sem akarta kérését teljesíteni. Így történt ez a múlt szombaton is. Az elutasító válasz *Engelhardt*ot rendkívül elkésé-ritette, úgy, hogy feleségére többször reá lőtt, azonban szerencsére egy golyó sem talált. A merénylőt a csendőrök letartóztatták.

— **Az ajánló levél és a siket tanár.** Fővárosi bohém társaságban a miniszteri protekcióról folyt a beszéd. Egy öreg orvos a következőket mesélte el:

— Egy uri és nem nagyon igyekvő kollégám szigorlatozott. A cenzorok voltak *Margó*, *Lenhossek* és *Scheuthauer*. *Lenhossek* siket volt. *Trefort* Ágost, akkoriban közoktatásügyi miniszter ajánló levelet irt

Költözködők figyelmébe!!

mind a három cenzorhoz. Margó már könnyű kérdéseket adott, Lenhossek pedig valóságos lappaliákat kérdezett. Ekkor Scheuthauer odahajlott Lenhossekhez és látszatra titokzatosan, de teljes hanggal a fülebe kiáltotta:

— Hast du a an Brief kriegst vom Minister? (Te is kapsz levelet a minisztertől?)

Hahota és bukás volt a kis incidens vége.

— **A babona.** Rácz Áron talpasi cigány abban a hitben, hogy édes anyja éjjelenként hazajár a házba az ablak alá sirni, előbb a községtől kért a sir fölállítására engedélyt s mikor azt nem kapta meg, összeszedte hozzátartozóit és azok segédkezése mellett fölírta anyja sirját. A legény kinyitotta a koporsót, de mikor látta, hogy a hulla ott fekszik a koporsóban, visszazárta azt és ismét rendesen elföldelte. A csendőrség tudomást szerezve a dologról, közegészség elleni kibágás miatt följelentette a sirnyitókat.

— **Bünjelek árverezése.** Az aradi kir. ügyészség közbírá teszi, hogy e hó 30-ikán lesz a törvényszéken az ez évben lefoglalt bünjelek árverezése.

— **Kiküldetés Koppenhágába.** Dánia fővárosában ez év május, június hónapjaiban a világ összes szaklapjai sajtókiállítást rendeznek. A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége legutóbb tartott választmányi ülésén megbizta Lenkei Zsigmondot, a Szövetség jegyzőjét a világkiállítás tanulmányozásával. A tanulmányut eredményéről Lenkei az Ujságkiadók Lapjában fog beszámolni.

— **Olvasóink szives figyelmét felhívjuk az új aradi sörgyár hirdetésére, mely a mai lapunkban jelent meg.** Ezen kiváló sör, amely bajor módra gyártatik — rendkívül tápdús és kellemes ital, amelyet különösen ajánlunk a sörivők figyelmébe.

— **Üzletelhelyezés végett mélyen leszállított árak.** Legfinomabb szemüveg és orrcsüptetők 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. Deutsch Mihály orvosi műszerésznél Arad, Andrassy-tér 22. A megyeházzal szemben. 1916

— **Praeservatív ideális legjobb minőségben** Vojtek és Weisznál. 201

FERENCZ JÓZSEF kereskedő

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 25.

Amerika ¼ magasabb. Kínai és vételkedv gyöngye. Elkelt 15,000 métermazsa 5 fillérrel olcsóbb árakon. Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szárlat	3 órai szárlat
Buza áprilisa	8.92—8.93	8.99—9.—
Buza októberre	8.89—8.90	8.95—8.96
Rozs áprilisa	6.90—6.91	6.99—7.—
Zab áprilisa	7.72—7.73	7.83—7.84
Új tengeri	5.65—5.66	5.63—5.64

Zárul 5 órakor:

Osztrák-nagyarállamvasuti részvény 681.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 146—147 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Április hó 22. napján volt készlet 26,712 darab, április hó 23. napján fölhatatott 231 darab, április hó 23. napján elszállított 252 darab, április hó 24. napjára maradt készletben 26,91 darab. A bizotti sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

Nemzeti Színház.

A) bérlet. A) bérlet

Pénteken, 1907. évi április hó 26-án:

A milliárdos kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Francia eszme után írta: Lindau Károly. Zenéjét szerző: Strauss J. Fordította: Mérey A.

SZEMÉLYEK:

Stanley Ross	Ladislai J.	Véry Ákos	Faludi K.
Betty, leánya	Kállai Jolán.	Feigenbaum	Szathmári A.
Povicska Nasa	Zalai Margit.	Turteltaub	Leível Leo
Bolesláv	Horti Sándor.	Harmat Évi	Rontai B.
Basareti	Hanyadi J.	Watson, tanár	Kulcsár L.

Közdete este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

Április 25 —

Fehér Kereszt-szálloda. Pászty Kálmán honvédezedes Szeged — Dilley Gro. B. és neje Klevelane. (Amerika.) — Juhász Bálint földbirtokos Silingyia. — Posevitz Gusztávné és leánya Pankota. — Kellner József mérnök Budapest. — Tamás György hadnagy Szászváros. — Schemitz János gyáros Grác. — Berger Ottó kereskedő Zenta. — Asztalos Ete birtokos és neje Csongrád. — Kerekes Sándor gazdálkodó Sámson. — Bokis Aladár kereskedő Nagyszalonta. — Erber Ferenc hivatalnok Szeged. — Marosi Aurél gazdálkodó Szeged. — Bán Sándor gazdálkodó Szeged. — Pap Kálmán bérő és családja Csongrád. — Turi Lajos hivatalnok és neje Kanizsa. — Kardos Lászlóné és leányai Nagyenyed. — Deutsch Mihály ügyvédjelölt Debrecen. — Kaufman Gyula kereskedő Békésgyula. — Spielman J. L. utazó Budapest. — Sachs Dávid utazó Budapest. — Bossányi József utazó Budapest. — Kohn Lipót utazó Budapest. — Grünhut J. utazó Budapest. — Vadász Samu utazó Budapest. — Voehel Ottó utazó Budapest. — Oblath Sándor utazó Budapest. — Grünfeld Mór utazó Budapest. — Freund Emil utazó Budapest. — Hiller Zoltán utazó Budapest. — Berger Samu utazó Budapest. — Ettinger Samu utazó Bécs. — Krieger J. utazó Bécs. — Karner Ottó utazó Bécs. — Nussbaum Ignác utazó Bécs. — König Vilmos utazó Bécs. — Meider Albert utazó Bécs. — Reiter Sándor utazó Bécs. — Braun Robert utazó Nagyvárad. — Hajnal Márton utazó Nagyvárad. — Glück Ede utazó Temesvár. — Veisz József utazó Szabadka. — Blum M. utazó Vasselon.

Központi szálloda. Wagner Dániel főhadbiztos Szeged. — Schönfeld Gyula fakereskedő Tarcsa. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Fenyves Adolf biztosítási főellenőr Budapest. — Freund Jakab kereskedő Bécs. — Neu Jakab kereskedő Bécs. — Récsy István mérnök Bécs. — Benigni Adolf

Szabó Albert

Ó csász. és kir. tanács József főherceg udvari szállítója

ARADON, ANDRÁSSY-TÉR 16

Városi és megyei telefon 239. 121

mérnök Budapest. — Székely Ferenc fakereskedő Aszód. — Simethy Bertalan gazdasz Csukás. — Erdélyi Ignác mérnök Temesvár. — Steiner Ferenc fakereskedő Nagyvárad. — Sommory József kereskedő Deés. — Adler Jakab fakereskedő Nagyvárad. — Vámos Jenő fakereskedő Nagyvárad. — Klimecz András gazdatiszt Békéscsaba. — Fróhmel János gyáros Shukenu. — Takács Jenő kereskedő Budapest.

Kérelem a t. közönséghez!

Az aradi szobafestő és mázólagosédek munkabeszüntetésével szemben, az alólírott szövetség mindent megtett, hogy a kebelébe tartozó szobafestő és mázólagosmesterek a lehető legrövidebb idő alatt visszanyerjék munkatejesítési képességüket. A segédek már eddig is szép számban álltak munkába s biztos kilátás van rá, hogy még a hét végeig olyan számú segéd személyzet fölött fogunk rendelkezni, melylyel a szobafestő és mázólagos iparosok minden megrendelést képesek lesznek foganatosítani. Azt a kérelmet intézzük azért a m. t. közönséghez, sziveskedjék a fennforgó rendkívüli körülményekre tekintettel lenni és munkamegrendeléseit függőben hagyni. Szobafestő és mázólagos iparosaink a jövőben is érdemesek igyekeznek maradni az eddig élvezett bizalomra és méltán számítanak rá, hogy a t. közönség támogatni fogja őket nehéz küzdelmükben. Csak pár napi türelmet kérünk és azután az eddigi buzgalommal és pontossággal fogják tagjaink a megrendeléseket teljesíteni.

Az aradi építőiparosok szövetsége.

157

6996/1907 kh.

Hirdetmény.

Az Aradi Első Gőztégla cserép és agyagárgyár részvénytársaság aradi cég a Radnai ut végén az élővizcsatorna és Marosvédgát közötti telken egy gőzüzemű tégla, cserép és agyagárgyár felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.c. 27. §-a értelmében a telep helyszíni tárgyalására határidőül folyó évi április hó 27-én délelőtt 10 órája kitűzték, melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszíni és tervrajza, a valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyosztályánál folyó évi április hó 27-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező, s a netáni észrevételek írásban ugyanitt, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említettének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi április hó 24.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testvért, megszünteti a köhögést, válladékat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenben „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárúházaiban. — Ára 3 pengőért 4.— koronára.

6833—1907. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala által hatóságilag közzhírré tétetik, hogy f. évi május hó 17-én pénteken délelőtt 9 órakor Aradon az Óvártéri vásártéren a czeplődi 2. számú cs. és kir. lóavató bizottság katonai lóvásárt tart.
Arad, 1907. április 22.

Sarlott, főkapitány.

4—1907. kpv.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közzhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó év ben kiigazított és 1908. évben érvénynyel bíró ideiglenes névjegyzéke, az ujonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt, az 1899. évi XV. t.-c. 146. és 151. §§-ai értelmében 1907. évi május hó 5-től kezdve május hó 25. napjáig bezárólag a város-ház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a (147. §.) értelmében felszólalás ezen felszólalásellen észrevételt tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt felszólalások folyó évi május hó 5-ik napjától folyó évi május hó 15-ig bezárólag az azokra tett észrevételek pedig folyó évi május hó 16-ik napjától május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1907. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.
polgármester,
közp. választm. elnök.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibelya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Telefon szám 151.

Nagy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

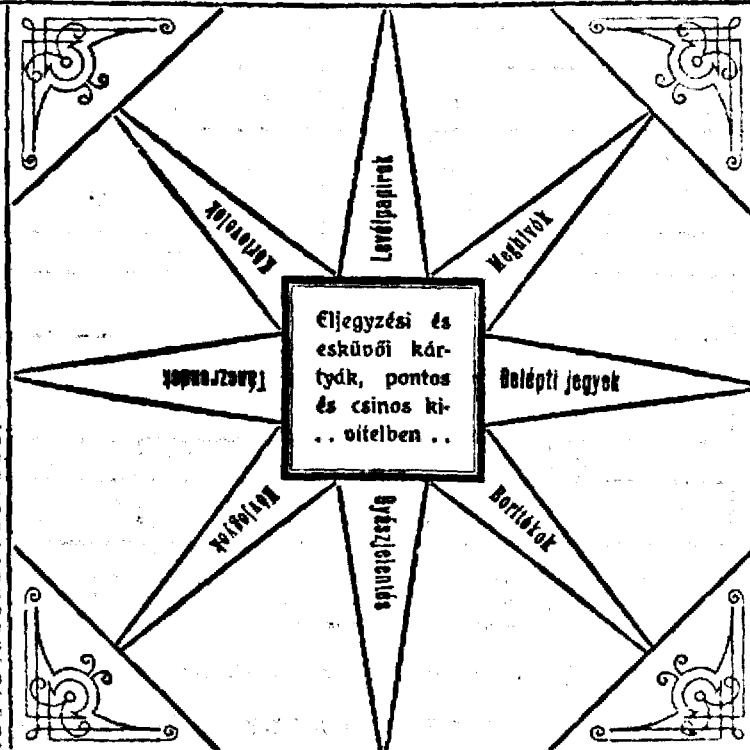
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befü-
tőmön-
tőde.

Ajánlja
kitűnően berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legme-
gyszerűbb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ERŐSÍZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 887.

Kiadóhivatall " 151.

Egy jó karban levő 2 lóerős
gázmotor
jutányos áron eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

10245—1907.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-
teriumnak rendelete nyomán ezen-
nel közhírré tesszük, hogy a had-
sereg katonai akadémiában és real-
iskoláiban a jövő 1907—1908. is-
kolai év kezdetén számos magyar
állami alapítványi, magánalapít-
ványi és fizetéses hely fog betöl-
tetni.

Miről az érdeklődők azzal érte-
sítettnek, hogy a részletes pályá-
zati feltételek a városi katonai
ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1907. évi április hó 6-án.

A városi tanács.

10626—1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi március hónapban
engedélyezett italmérések várható
forgalmáról az aradi m. kir. pénzü-
győri biztosság által küldött össze-
írási jegyzék 7 darab ívét az ál-
lami jövedékről szóló 1899. XXV.
t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó
utatisítási 17 §-a értelmében 1907.
évi április hó 20-tól számítandó 8
napra a városi fogyasztási adófel-
ügyelőségnél közszemlére azzal
tesszük ki, hogy azokat az érde-
keltek, névszerint Tyityán László,
Deutsch Sámson, Geiszler Konrad,
Zámbó Sámuel, Gyenge Ferenc,
Grabner Károly, Herczog Lipót,
kik italmérési engedélyt kaptak,
nemcsak megtekinthetik, hanem
az azokban kitüntetett forgalmi
adatokra nézve úgy nevezettek,
mint az aradi kereskedelmi testü-
let és az ipartestület is nyújthat-
nak be a fentebb jelzett idő alatt
a városi fogyasztási adófelügyelősé-
gnél észrevételeket.

Arad, 1907. évi április hó 13.

A városi tanács.

1625—907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvény-
hatóságánál nyugdíjazás folytán
megüresedett évi 1700 korona törzs-
fizetéssel és 400 kor. lakbérillet-
ményvel javadalmazott rendőr-
hadnagy állásra s az ennek be-
töltése által esetleg megüresedő,
valamint végkielégítés folytán meg-
üresedett évi 1400 korona törzsi
zetéssel és 400 kor. lakbér illet-
ményvel javadalmazott II-od oszt.
irodai segédtszti állásra pályáza-
tot hirdetek s felhívom azokat,
kik az 1888. évi I. t.-c. 19. §-ában
meghatározott minősítéssel bírnak
és a fenti állások valamelyikét el-
nyerni óhajtják, hogy felszerelt
pályázati kérvényüket 1907. évi
május hó 3-ig bezárólag hivatalom-
ban nyújtsák be. A város szolgál-
latában nem álló pályázók egész-
séges voltukat orvosi bizonyít-
vánnyal igazolni kötelesek.

Az elkészített pályázatok figye-
lembe vételét nem fognak.Aradon, 1907. évi április hó
16-án.A polgármester távollétében:
Kádas Kálmán,
főjegyző.Ikt. 3393
1907. tkv.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ré-
széről közzé tétetik: miszerint a m. kir. államvasutak Szajol-
aradi, Arad—temesvári és Arad—gyfehérvári vonala számára
az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elké-
szített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a
helyszínére a következő határnap tüzetik ki, ugymint: Arad-
városra nézve 1907. május hó 7-én délután 3 óra: Arad m.
kir. államvasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik
a fennebbi határon a bizottság előtt előterjesszék, külön-
ben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szol-
galmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem
jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határok-
ban a fentnevezett vasutvonalak számára kisajátított terüle-
tekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási ösz-
szeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy
ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak; ezeket 1907.
évi május hó 3-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyo-
sabbban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők, észrevéte-
leire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és
kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni,
a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatás-
ban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pe-
dig ezentúl a kisajátított területről hivatalból le fognak tö-
röltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban
betekinthető.

Kelt Aradon, 1907. évi április hó 7-én.

Mészáros,

kir. tszéki bíró

1199

Legelőcsőbb, legjobb
bevásárlási forrás
háztartási szükségletek
fedezésére.

AJÁNLJUK.

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hölgyparok

Szájvizek

Könnvizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

205—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szegényekházában
elhasznált alább felsorolt szükség-
ségletnek beszerzése iránt folyó, évi
május hó 6-án d. e. 10 órakor nyil-
vántó árlejtést tart.

Szállítandó:

1. 97 drb. fehér vászon férfi ing
á 3 korona
2. 5 drb. színes, 145 cm. hosszú
színes férfi ing á 3 k. 4 f.
3. 74 drb. női rendes ing á 3 k.
40 fillér.
4. 90 drb. férfi vászon alsó nad-
rág á 2 kor. 90 fillér
5. 50 drb. törülköző á 70 fillér
6. 40 drb. vászon lepedő á
3 kor. 50 fillér.
7. 1/30 m. lábkapca vászon
egy darabban á 30 fillér összesen
9 korona.
8. 10 drb. szalmazsák á 3
korona 50 fillér
9. 10 drb. szalmazsák párna
á 2 korona
10. 40 drb. szalmazsák párna
tok á 2 korona
11. 35 drb. fehér takaró pok-
rócz á 7 korona 30 fillér
12. 12 drb. női téli fejkendő
á 90 fillér.
13. 17 drb. nyári fejkendő á
40 fillér
14. 40 drb. harisnya á 80
fillér.
15. 36 drb. kék női kötő á 70
fillér
16. 39 drb. nyári kabátka á
3 korona
17. 44 nyári szoknya á 3
korona 20 fillér
18. 15 drb. téli férfi kabát á
12 korona 60 fillér
19. 30 drb. téli férfi nadrág
á 5 korona 50 fillér
20. 10 téli férfi mellény drbja.
2 kor. 80 fill.
21. 10 nyári férfi kabát drbja
3 korona
22. 2 nyári férfi mellény drbja
2 kor. 40 fillér
23. 12 pár férfi bakkanecs pár-
ja 8 korona 40 fillér
24. 5 pár női bőr cipő párja
6 korona 50 fillér
25. 19 pár női posztó cipő
párja 5 korona 40 fillér
26. 24 pár férfi és női bőr pa-
pucs párja 3 korona 30 fillér.

A szállítandó cikkek honi ere-
dete és lehetőleg helybeli mun-
kások által történő előállítására iga-
zolandó.

A nyári ruhaneműek sötétszínű,
jól mosható anyagból, a férfi ruha-
neműek szürke posztóból, meleg
béllel állítandók elő.

Bánatpénzül leteendő a ki-
kiáltási ár 10%-a készpénzben,
vagy elfogadható értékpapírokban
az árlejtés előtt a városi pénz-
tárban.

Az árlejtésen csupán írásbeli
ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz letételére vonatkozó
pénztári jegy mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1907. évi április hó 22-én
tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözésekénél vagy lakasváltoztatásoknál

villanyvilágítási vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat jütányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

175 darab pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

Pölzl kávéház mellett.

Értesítés

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívni arra, hogy 793

Weitzer János-utca 10. szám alatt

Dr. Robitzek ház:

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salont

nyitottam, ahol a legelegánsabb izlést kielégítő angol és francia divat szerinti **toiletteket** a legjutányosabb árak mellett készítek, melyre tapasztalatainkat úgy én, mint nőm, nagy fővárosokban szerztük meg.

Egyben arról is értesítjük a t. hölgyközönséget, hogy a legmodernebb szabászat tanítását a leg-rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsü pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia nöl szabó.

Fizető és tanuló leányok felvételnek

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefen szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú evék óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hirnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást **házilag kezel**, minden vegytisztos mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelölúti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ.

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Szőlőoltványok.

Faintista riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dustányos és gyorsan eszközl gyökérzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál Deak Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Legolcsóbb üzemelő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezei lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megőntözése kertek- és parkoknak.

Lecsapolása tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

455

Önműködő szabályozás szélirány és szél erősség szerinti. Legszolidabb szerkezet. legmagasabb munkaképesség.

Bak táp-sör eladás.

Gróf Zselénski uradalmi sörfőzdéjében, Uj-Aradon **bajor módra gyártott**

kiváló táp-dus, nehéz Bak-sör

az uradalmi sörfőraktárban,

Arad, Boros Beni-tér 22. (Telefon 110 sz.)

nagyban és kicsinyben, előnyös árban kapható.

10 palack vételnél — mely más minőségű sörrel vegyest és rendelhető költségmentesen házhoz szállítatik. 1214

Gróf Zselénski uradalmi sörfőzőháza Uj-Aradon.

Hajdu tea

mel- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számfáradt, éjszánálkésodás, minden mellbaj, a légső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szük-melűség, asthma stb. ellen.

Ára 20 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelemen

gyógyszerésznél. 288

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll 800

1295—907. pm.

Hirdetmény.

Felhívom a kertészettel és növénykereskedéssel foglalkozókat, hogy azon esetben, ha telepüket az 1889. évi XLI. t.-c. értelmében a szabad forgalomra tehát külföldre szállításra is jogosítottak kimutatásába felvételni akarják, 1907. évi augusztus hó 31-ig bezárolag hivatalomban jelentkezzenek.

Aradon, 1907. évi március hó 2-án,

Varjassy,
polgármester.

217—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Nagykaszálón lévő trágya értékesítése iránt folyó évi május hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 100 korona.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az árverést megelőzőleg a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi április hó 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. ajjegyző.

APRÓ HIRDETESEK.

A Kinek

Ismerettség b'jan

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre.kulcsárnőre,
gazdasezonnyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgárra,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

AKI

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt. ha az

"ARADI KOZLÖNY"

kis hirdetési
rovatot használja.

Két szép butorozott utcai szoba

május elsejétől kiadó Forray-utca
6. szám. Bővebbet ugyanott. 1191

Vaszkó-Gilányi „Vezérkönyv“

Segédkönyv magántanulóknak a
négy polgári osztályból való vizsga
sikeres letételére. A két kötet ára
8 korona. A pénz előleges bekül-
désénél bérmentve küldi Ingsz I.
és Fia könyvkereskedése Arad. 361

A Boros Béni téren

egy két szobás garson lakás azon-
nal kiadó. Tudakozódni lehet, 214
szám alatt telefonon. 1213

8 db. díszes virágláda

eladó Fácán u. 6 sz. Mely kerítés-
nek is használható. 1 két szárnyu
redőzött ajtó, 1 két szárnyu vas
ajtó, 1 vas gerenda 22 cm. magas
650 cm. hosszú, 1 tricikli. 1192

Tanuló-leányok

felvétetnek nyomdánkban és könyv-
kötészetünkben.

Egy réz függő műhelylámpás,

házbutorok és üres üvegek eladók
Teleky-utca 10. sz. I. em.

Maculatura papiros

kapható lapunk kiadóhivatalában.

Egy olcsó pince

az Acsev. palota közelében bérbe-
vételre kerestetik. — Ajánlatokat
„Pince“ jellegével a kiadóhivatalba
kérünk.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

A hölgyközönség figyelmébe!

Budapesten szerzett gya-
korlattal bíró fodrásznőajánlkozik uri házakhoz jutányos
árért. — A mai kornak megfelelő
kiállítással b. pártfogásukért ese-
dezem tisztelettel

Parlagi Andorné,

1201 Szent-Péter-tér 6a. szám.
Kiadó lakások!

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a színházzal szemben,
II. emeleti

utcai lakások

május hó 1-től,

illetve azonnal kiadók.

Ugyanott a II. emeleten
egy kisebb udvari lakás
azonnal kiadó.Bővebbet a gondnoknál a ház-
ban 6. ajtó szám. 496

3 régi szó... 3 új szó...

Altvater

Altvater

Gessler

Gessler

Jägerndorf

Budapest

3920

6629—1907. khsz.

Hirdetmény.

Arad szabad királyi város rend-
őrkapitánysága által hatóságilag
közhírré tételik, hogy Fráter és
Dömötör vállalkozó mérnökök a
város területének felmérési külső
munkálatait f. évi április hó 15-én
megkezdették.Felhívom ennél fogva a város
lakosságát, hogy nevezettek mun-
kájukban ne akadályozzák és ál-
taluk a város különböző pontjain
elhelyezett mérnöki jeleket meg-
ne rongálják, mert ellenkező eset-
ben az 1891. évi XLI. t.-c. 4. §-a
alapján büntettetni fognak.

Arad, 1907. évi április 18-án.

Sariot,
főkapitány.

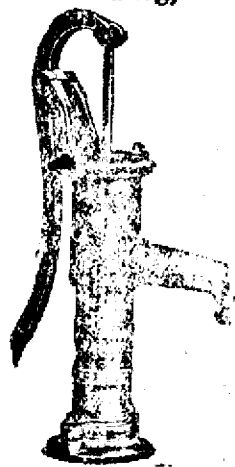
Permetező javítások elfogadtának

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

a hozzá való legjobb minőségű
summi csövek legolcsóbb győ-
árakon.A szivattyu hengerből a bor utol-
seppig kifolyik, a szőlő magvak
előjárak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbítottak, ezáltal a sz-
ivattyu nem romlik és a bort nes-
zenkhatja, a gépezet jó működ-
ésért 8 évi jótállás, ingyen javítá-

Tüzi fecskendő

Bolyó szelepekkel. Közec-
seknek legalkalmasabb.mert homokos és sáros víz has-
zálatajánál sem tagadják meg
szolgálatot, — a gép jó működ-
ésért 8 évi jótállás (ingyen javítá-
sozza való országos egységes c-
sövek és a legjobb minőségű be-gummirozo-
sandereső-
s legolcsó-
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak a
jobbak, mint
barmely más
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

a királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27 sz.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalbar.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védett

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhangyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.Köszvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főtitkeket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktar Aradon: 5992

Földes Klemen gyógytárában.

Uj házban
kiadó lakások!A törvénykezési palota főbejáratával szemben épülő
uj házban

1907. évi augusztus hó 1-jére kiadó

földszinti 5 utcai szobás modern uri lakás,
két külön bejáratú a lépcsőházból,földszinti garson lakás, 2 utcai és egy
udvari szobás,első emeleti 6 utcai szobás nagy uri la-
kás, erkélylyel,első emeleti 4 utcai, 1 udvari szobás uri
lakás, erkélylyel,másodemeleti 4 utcai szobás uri lakás,
erkélylyelmásodemeleti 3 szobás uri lakás, lépcső-
házból két külön bejáratú, erkélylyel.Mindenik lakáshoz mellékhelyiségek: hálószo-
bából nyíló modern berendezésű fürdőszoba, továbbá
előszoba, konyha, cselédszoba, éléskamra és két
külön pince tűzifa és zöldség részére.

Felhordásra felvonó.

Tágas mosókonyha, mangorló és vasaló-szoba.
Padlásrekesz és két nagy szárító padlás.Bővebb értesítés dr. Suciú János ügyvéd irodájá-
ban nyerhető, József főherceg-ut 7. szám. 1102